

Roma

Paulo Malele Epapua Roma

Taonina Kristiano Papiâu'i Ee'iai

Eulaisa Auga

¹ Lau Paulo Iesu Kristo ega pinauga au. Lau auga Deo ega iifa faunina Iesu Kristo fougá faugai papiâu epo'iai eifalaisau apostolo epamiáisau. ² Ke iifa faunina Iesu fougá ega'ina auga Deo ega iifa puka elolofa alogaina auga alogai, ega pako'a iifaga profeta faaga'iai eifafou kakaua auga. ³ Ega'ina puka alogai Deo Gauga fougá eifania. Ke ega'ina auga papiâu aumauni aga'o Davide okogai agemai auga fougá eifania. ⁴ Ke Deo ifo ega Spiritu lolofagai, ega'ina auga Isa gauga epamia. Ke ega'ina kapa auga, isa maeai emaunimue auga isapugai egama. Ke isa auga i'a a'a Lopia Iesu Kristo. ⁵ Isa faagagai, ke isa aka faugai i'a Deo eegai gafegafe akaiki'a aafia, ke apostolo pinaugaga aafia, ega koa Iudea papiâu'i laa'i au'i ma'oi epo'iai, papiâu Iesu fekepako'ania aina fekeafia eoma. ⁶⁻⁷ Ega'ina papiâu'i epo'iai oi Roma taoninai oague aumi isafa Deo eifanimi Iesu Kristo ega papiâu epami-aimi. Lau i'ina malelega lapapua oi Deo alo ko'agai animi eani aumi, ke eifanimi ega papiâu epamiaimi aumi eemiai laulaisa.

Lau lamegamega ega koa i'a Ama'a Deo, ke a'a Lopia Iesu Kristo fou e'i gafegafe akaiki'a ke gagao fou fekepenimi foagu felo laoma.

Paulo Roma Papiau'i Fau'iai Emegamega Deo Tenkiu Epeniia

⁸ Lau kapa'ina maifa kakaua laoma auga, oi ma'oi faumiai Iesu Kristo faagagai lau e'u Deo tenkiu lapenia. Gome oi emi pako'a agofa'a fofouga alogai keifafoua papiau ma'oi kelogo. ⁹⁻¹⁰ Lau ega laifa oma, gome lau aufa kina e'u megamegai oi ala laopola omaimi auga Deo ko'a mo eoma. Lau iifa faunina Deo Gauga Iesu Kristo fouga lainogonia alogai, alou ko'agai Isa faugai lapinauga. Ke lau lamegamega ega koa pau fuagai Deo ega logoai keaga fepaagalaisa oi eemi faafai laoma.

¹¹ Gome lau auga alou ko'agai alafai maoma mafai maisami laoma, ega koa Deo ega Spiritu ipeni'i isa'i eeuai kekae au'i oi fapenimi fapakapulanimi laoma. ¹² Ega koa lau e'u pako'ai oi fapakapulanimi, ke oi emi pako'ai lau fopakapulaniau laoma. ¹³ Aau akiu Kristiano papi-aumi, Iudea papiau'i laa'i au'i isa'i epo'iai Iesu Kristo kepako'ania auga, e'u pinauga puaga aga'o laafiia koa i'opoga. Ega koa i'opoga, lau kina ma'o mo opou lapaapa oi eemi mafai, ega koa oi isafa Iesu fopako'ania ega koa e'u pinauga puaga aga'o eemiai faafia laoma. Kai lau oi eemi fafai auga keagaga ekupu mo emai i'ina kina. Ega'ina auga oi fologo felo laoma.

¹⁴ Lau e'u pinauga auga Grik papiau'i o Grik papiau'i laa'i, ke ikifa au'i o ikifa au'i laa'i ma ganinagai, fou kai'ialao fau'iai fapinauga paisa. ¹⁵ Ega'ina kainai lau alou ko'agai anina laani iifa faunina Iesu fouga oi Roma taoninai oague aumi isafa maamia fainogonia laoma.

16 Lau ega laifa oma, gome iifa faunina Iesu Kristo fougā meagaina alapa'aua. Gome ega'ina auga Deo ega isapu, ke kai mo kai mo iifa faunina Iesu fougā ega'ina kepako'ania au'i, Deo isa kania'i ageagamauga. Ke Deo Iudea papiāu'i kania'i ageagamau kakaua afegai kai, Iudea papiāu'i laa'i au'i kania'i ageagamauga. 17 Gome iifa faunina Iesu fougā alogai, papiāu Deo maagai alo opai au'i akemia auga epafokia. Ke Deo papiāu epalagaini'i ke'ina e'i pako'a Iesu eegai keoge auga, ega koa mo agelao fuagai, isa Deo maagai alo opai au'i akemia.* Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma koa i'opoga: “Deo maagai alo opai auga emia auga ega pako'ai ageagu aoniamo,”[☆] eoma.

Deo Ega Guakupu Papiāu Epenii'i Efua

18 Deo ega iifa pukagai ega eifa oma, gome pako'a laa'i aisama, papiāu Deo aina kainai akepea au'i, ke maagai alo opai au'i laa'i, e'i laomai apala'iai Deo ega iifa ko'a kekaisapua au'i, ufai Deo ega guakupu isa epakina'i. 19 Gome Deo ala fekelogo oma auga epalogoni'i. Lau ega laifa oma, gome Deo eague auga kapa ma'oai faaga'iai epakina'i efua. 20 Ke isa epakina'i efua laoma, gome Deo ega isapu akaiki'a ageka aoniamo auga, ke Deo egama mo egama, ke kai aga'o aeisaisa auga agofa'a epagama mo kinagai kapa ma'oai papiāu epakina afe'aini'i. Ke papiāu ma'o Deo kaisau auga kelogo efua. Ega puo kai aga'o Deo oko aelogo ageoma afaekaina.

---

* **1:17:** Grik malagai auga, pako'a faagagai e'ina, pako'a faagagai efua. [☆] **1:17:** Habakuk 2:4

²¹ Lau ega laifa oma, gome isa Deo oko kelogo mo ganinagai, isa Deo akeau afagaina, au akaiki'a akepamia, ke tenkiu akepenia. Kai isa opo'iai kapa aga'o afakepagama kapa'i au'i mo keopolani'i. Ke gua'i kapa'ina felo, o apala auga aelogo auga isa alo'i epa'uminania. ²² Ke isa ifo'i keifa ikifa au'i keoma kai isa kafo'o au'i kemia. ²³ Ega kainai isa Deo eague aoniamo auga ega akaiki'a keoge pagainia iisa i'oina kepamia, papiau aumauni afakeagu aoniamo, keinei, ke a'o, ke gua'iai keku au'i koa i'opo'i kepamia.

²⁴ Ega puo Deo isa epua'afuni'i isa ifo'i gua'iai kapa'ina kemaani'i au'i kekapa'i, ke laomai apala'i kekapa'i aga'o aga'o ifo'i faaga'i kelogaina amage koa laoga maina kekapa'i, faaga'i ama'ama koa kepamia. ²⁵ Ega'ina papiau'i auga Deo ega iifa ko'a ipauma auga pifogei keoge pagainia. Ke Deo epagama kapa'i au'i mo keau afagaini'i, ke e'i pinauga kekapa. Kai isa ega koa fakekapa kai, Deo kapa ma'oai epagama'i auga fekeau afagaina aoniamo. Amen.

²⁶ Ega'ina puogai Deo isa epua'afuni'i meagai lao'i mai'i kemaani'i au'i mo kekapa'i. Ega'ina alogai isa epo'iai papie au'i au fou fekeamage auga laoga maina keoge pagainia kai, isa ifo'i papie mo papie mo fou kefeu. ²⁷ Ega koa i'opoga au isafa papie fou fekeamage fekeagu auga laoga maina kepua'afuga kai, ifo'i epo'iai aga'o aga'o fou fekefeu auga laoga maina alo'iai lo koa i'opoga eaga. Ke isa au mo au mo fou kefeu. Ke isa Deo maagai laomai apala'i ipauma'i kekapa'i. Ke isa e'i kelele afa fekeafia auga isa ifo'i kepenii'i efua koa i'opoga.

28 Ega'ina mo laa'i kai, Deo ega iifa logo oko fekelogo auga keopolaga kapa aga'o laa'i keoma puo, Deo isa epua'afuni'i, ega koa Deo isa opola'i eumakalaina auga opolagai Isa maagai kapa'ina fakekapa eoma auga kekapa. 29 Ke isa Deo maagai alo opai lao'i mai'i laa'i au'i, ke amage koa lao'i mai'i apala'i ipauma'i au'i, ke mogemoge, ke tiapolo e'i laomai au'i ma'oai isa alo'i epogu. Ke isa keifa mugumugu. Ke pikupa, auau, akekua, pifoge, ke kelogo laomai apala kai fekekapa'i au'i lao'i mai'i ma'oai alo'i epogu. 30 Ke isa papiiau keifa apala peni'i. Ke isa alo'i ko'agai Deo anina akeani. Ke papiiau kepa'au'i kepameagaini'i. Ke ifo'i keau afagaini'i, ke keaina'au alogaina. Ke laomai apala'i kepagama'i. Ke ina'i ama'i aina'i akeafia. 31 Ke kapa'ina felo o apala auga akelogo. Ke pako'a iifaga kekapa kai, kainai akepea. Ke guani au'i laa'i, ke kai aga'o gefa akeauga. 32 Isa kelogo Deo ega iifa kai'iai ega'ina lao'i mai'i kekapa'i au'i afa auga fekemae. Ega mo gani-nagai isa ega'ina lao'i mai'i kekapa'i aefuafua, ke papiiau laomai ega koa'i kekapa'i au'i isafa ekainia keoma.

2

Deo Papiiau E'i Laomai Afa Agepipeni Auga Fouga

1 Ega puo oi papiiau aga'o ega laomai afa feafia ooma aumi, oi ifomi emi laomai apala afa openimi. Oi ega'ina okapa aumi, Deo agogai iifa aga'o foifania, ifomi iimi fooge auga afaekaina. Gome oi laomai kapagai papiiau ega'ina laomai apala'i

ekapai'i auga afa openia kai, oi ifomi isafa isa laomai apala'i afa openia auga mo lao'i mai'i okapa'i. ² Kai i'a alogo Deo ega iifa ko'a auga kainai ega'ina lao'i mai'i apala'i kekapa'i au'i afa agepeni'i. ³ Ke oi papiiau aumauni mainimi puo laomai apala kekapa afa openi'i kai, oi isafa ega koa i'opoga okapa aumi, oi oopolaga Deo oi emi apala afa agepenimi auga eegai agopiaukoko agekaina ma ooma? ⁴ O Deo ega gafegafe epenimi epapeaimi emi laomai apala'i foumakalaini'i auga alologo ma puo, oi Deo ega gafegafe akaiki'a ipauma, ke laomai apala okapa mo ganinagai, afa aepenimi kai eafiapia mo auga lao'i mai'i oisa papa'i?

⁵ Kai oi guami e'inoka, ke alomia laomai apala'i alopua'afuni'i kainai, Deo ega guakupu oi ifomi faagamiai ogoa mo agelao Deo ega guakupu kina agemai, ke Isa papiiau e'i laomai felo o apala auga afa ko'a mo agepeni'i kinagai kai. ⁶ Deo auga papiiau aga'o aga'o kapa'ina kekapa auga, afa ega koa i'opoga mo agepeni'i. ⁷ Ke papiiau laomai felo kekapa alogai, isa Deo au akaiki'a akepamia, akeau afagaina, ke alo'i akeafiapia mo kapa'ina akeka aoniamo kapa'i akekapuni'i au'i, Deo isa agu pagai maunina agepeni'i. ⁸ Kai kaisau ifo'i mo keopolani'i, ke Deo ega iifa ko'a auga keumakalaina, ke Deo maagai laomai apala'i ipauma'i muni'iai kepea au'i, Deo ega guakupu akaiki'a ipauma akeafia. ⁹ Ke papiiau kapa'i laomai apala'i kekapa'i au'i, kiekie akaiki'a'i ke alomafu akaiki'a akeafi'i. Ega'ina auga papiiau ma'oai faaga'iai agemia kai, Iudea papiiau'i auga

faaga'iai agemia kaukau. Egae kai Iudea papiiau'i laa'i au'i faaga'iai agemia. ¹⁰ Kai papiiau kapa'i laomai felo'i kekapa'i au'i, Deo isa au akaiki'a agepamia'i, ega papiiau akemia, ke ega gagao agepeni'i. Ega'ina auga papiiau ma'oai faaga'iai agemia kai, Iudea papiiau'i faaga'iai agemia kaukau kai, Iudea papiiau'i laa'i au'i faaga'iai agemia. ¹¹ Gome Deo papiiau aga'omo afegai aeaulao.

¹² Lau ega laifa oma, gome Iudea papiiau'i laa'i, Moses ega iifa akeafia kai laomai apala'i kekapa'i au'i, Moses ega iifa afegai Deo isa agepamae umani'i mo. Ke Iudea papiiau'i Deo ega iifa papagai keagu kai, laomai apala'i kekapa'i au'i, Deo ega'ina iifagai isa e'i laomai apala afa agepeni'i. ¹³ Gome Deo ega iifa a'o kelogo au'i Deo maagai alo opai au'i akemia kai, Deo ega iifa kainai kepea au'i, Deo isa alo opai au'i agepamia'i. ¹⁴ Gome Iudea papiiau'i laa'i, Deo ega iifa papagai akeagu au'i isa ifo'i e'i laomaisai Deo ega iifai kapa'ina fekekapa eoma auga kekapa aisama, Deo ega iifa akelogo mo ganinagai, ifo'i laomai kekapa'i au'i isa ee'iai Deo ega iifa koa i'opoga kemia. ¹⁵ Ega'ina papiiau'i auga Deo ega iifa kapa'ina fekekapa eoma auga gua'i alogai ekae, ke isa alo'i kapa'ina felo o apala auga epalogoni'i, ke alo'i opola'i fou kepipaini, ifo'i mo puo kepeni'i, ke ii'i keoge auga kepakinai'a. ¹⁶ Deo papiiau e'i laomai ma'oai afa agepeni'i. Ega'ina auga lau iifa faunina Iesu fougā lainogonia koa i'opoga, Iesu Kristo faagagai papiiau ma'oai e'i ogefaka kapa'i kekapa'i au'i, Deo isa afa felo o apala agepeni'i

kinagai aisama, ma'e mo kapa laifa kakaua au'i isa faaga'iai akemia.

Iudea Papiau'i Ke Deo Ega Iifa Fou Fou'i

17 Oi Iudea papiiumi pau oi kapa'ina okapa? Oi ifomi oifanimi Iudea aumi ooma. Ke oi Deo ega iifa eemiai ekae ooma, ke oi Deo opako'ania auga aina'auga opa'aua. 18 Ke Deo ega iifa oi epamalelenimi puo, oi oifa Deo kapa'ina anina eani auga ologo efua ooma. Ke Deo maagai kapa akaiki'a auga felo ooma. 19 Oi ifomi opako'ania oi maakimi'i au'i ipapea'i au'i oomaimi. Ke uminagai keagu au'i e'i eaea omia ooma. 20 Ke oi opako'ania oi auga malele akelogo au'i e'i pamalele aumi ooma. Ke oi opako'ania oi papiau imoi e'ele'i koa i'opo'i kemia au'i e'i pamalele aumi ooma. Gome Deo ega iifa alogai, logo ke kapa'ina ko'a ipauma oko ekae auga oafia ooma. 21 Oi ega ooma puo, oi papiau i'oi'i opamaleleni'i aumi, oi ifomi afolopamalelenimi ma? Ke oi papiau opaini'i fakepainao ooma kai, oi alopainao ma? 22 Oi papiau amagelofe laa'i au'i fakekapa aage mo ooma kai, oi ega'ina laoga maina alokapa ma? Ke oi alomi ko'agai deo pifoge'i ani'i aloani kai, oi deo pifoge'i e'i e'ai e'i amu alopainaoni'i ma? 23 Ke oi Deo ega iifa eemiai ekae auga aina'auga opa'aua kai, oi ega'ina iifaga laagai aloaopagai, Deo au e'ele alopamia ma? 24 Oi ega okapa oma puo, Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

“Oi puomia Iudea papiau'i laa'i au'i epo'iai Deo aka keifa apala penia.”

Aisaea 52:5;

Esekiel 36:22

²⁵ Lau ega laifa oma, gome oi Deo ega iifa kainai opea koa aisama, oi Deo ega papiau omia auga gouga maguaemi faaga iifalaina emia auga oi faagamiai felo mo emia. Kai oi Deo ega iifa laagai oaopagai koa aisama, oi au maguae'i faaga iifalaina aemia au'i koa i'opo'i omia. ²⁶ Kai kaisau maguae'i faaga iifalaina aemia au'i kai Deo ega iifa kapa'ina fekekapa eoma auga kainai kepea koa aisama, isa ega'ina gouga faaga'iai aemia mo ganinagai, Deo isa ega'ina gouga keafia au'i koa i'opo'i afaepamia'i ma? ²⁷ Ke kaisau ega'ina gouga faaga'iai aemia kai, Deo ega iifa kainai kepea au'i, oi kaisau Deo ega iifa kepapua oafia aumi, ega'ina gouga oafia mo ganinagai, isa oi Deo ega iifa laagai oaopagai aumi afa apala agoafia akeoma.

²⁸ Gome au aga'o alo laagai mo Iudea auga emia, o faagagai mo maguaega faaga iifalaina emia koa aisama, isa auga Iudea papiauga laa'i ke Deo isafa ega papiau ko'a laa'i. ²⁹ Kai kai mo alo'i ipaumagai maguae'i faaga iifalaina emia au'i, ega'ina gouga auga Deo ega iifa kainai aemia kai, Deo ega Spirituai emia. Ega'ina papiau'i auga Iudea papiau'i Deo ega papiau ko'a'i au'i. Ke isa Deo ega papiau kemia auga au afagaina papiau aumauni ee'iai aemai kai, Deo eegai emai.

3

Deo Kapa'ina Eifania Agekapa Eoma Auga Agekapa Paisa

¹ Ega koa aisama, oi Iudea papiiumi omia auga, oi Iudea papiau'i laa'i au'i kapa'ina faagagai

oka'egaini'i? Ke maguaemi faaga iifalaina emia auga kapa aga'o felo eemiai egama ma? ² Kapa felo'i ma'o oi faagamiai kemia. Ega'ina epo'iai kapa'ina maifa kakaua laoma auga, Deo Iudea papiiau'i epako'ani'i ega iifa epenii'i.

³ Kai Iudea papiiau'i epo'iai isa'i Deo ega iifa ko'a mo eifania auga afakepako'ania koa aisama, isa afakepako'ania puogai Deo ega iifa eifa ko'ania kapa'ina agekapa eoma iifaga auga laa'i akepamia ma? ⁴ Laa'i afaekaina! Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

“Ega koa oi lonini'ani aisama, kapa'ina loifania auga opaina mo fekeoma.

Ke papiiau oi iifa ipakainai koa kepaa-paukaiso, kapa'ina lokapa auga felo o apala keoma aisama, oi papiiau fou iifa opakaisa au'i lopa'ualai'i, iifa ipakaina ega'ina oi loafiaa.” *Sam 51:4*

Deo ega iifa auga ko'a ipauma koa i'opoga, papiiau ma'oai pifoge au'i kai, Deo ifogamo auga ko'a ipauma mo fopamia.

⁵ Kai ega koa i'opoga i'a papiiau aumauni a'a alo opai lao'i mai'i laa'i au'i, Deo ega alo opai lao'i mai'i epafoki'i koa aisama, kapa agaoma? (Lau papiiau aumauni e'i nini'aniai lanini'ani.) Ega koa aisama, kapa puo Deo ega guakupu i'a agepeni'a? Deo ega ekaapa oma auga afa epipeni lilifu ma? ⁶ Laa'i! Deo afa epipeni lilifu koa aisama, Isa agofa'a papiiau'i e'i laomai felo o apala auga afa ala agepeni oma'i? ⁷ Kai aufalao aga'o afeifa afeinaka, “Lau e'u pifogai Deo ko'a ipauma auga akaiki'a lapamia, ke lapalopia alo-

gaina koa aisama, kapa puo lau laomai apala ikapa au paisa lamia, Deo lau e'u apala afa agepeniau?" ⁸ Ke aufalao aga'o iina afaeifa oma ma? "I'a laomai apala'i amakapa'i, ega koa Deo eegai kapa felo'i femai." Papiiau isa'i lai ega aifa oma keoma, keifa apala penimai. Ega'ina papiiau'i ega keifa oma puo afa apala Deo fepeni'i auga ekainia.

Papiiau Aumauni Ma'oai Laomai Apala Ikapa Au'a

⁹ Ega puo pau kapa'ina agaifania? I'a Iudea papiiau'a a'a felo Iudea papiiau'i laa'i au'i e'i felo eka'egaina ma? Laa'i! Ufainagai Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga, i'a Iudea papiiau'a, ke Iudea papiiau'i laa'i au'i ma'oai fou laomai apala'i papa'iai aagu, laomai apala'i akapai'i auga puo epenii'a efua. ¹⁰ Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

“Deo maagai aufalao aga'omo mo ganinagai alo opaina laa'i.

¹¹ Ke kai aga'o Deo ega iifa oko aelogo, ke kai aga'o Deo aekapuga.

¹² Ke ma'oai Deo kemunia,
ke ma'oai kapa aga'o felo ee'iai afaegama.
Ke kai aga'omo mo ganinagai kapa felo aga'o aekapa.” *Sam 14:1-3; 53:1-3; Eklesiastik 7:20*

¹³ “Papiiau aiso'i gome auga la eagalai alogai kapa apala'i aisa'i koa i'opo'i.

Ke isa pifoge nini'ani'i ake'iai keifani'i.” *Sam 5:9*

“Ke kaapa papiiau keaga'i kemae koa i'opoga, isa ake'iai papiiau keaupugu'i.” *Sam 140:3*

- 14 “Isa papiau afa apala fekeafia,
ke nini'ani kimuga mo fekeifani'i au'i ake'i
epogu.” *Sam 10:7*
- 15 “Ke isa kefiakoa kepealai papiau kegaaupugu'i
ifa'i gafaka keoma.
- 16 Isa ala kelao auga auokaoka, ke kiekie
akaiki'a kepagama.
- 17 Ke isa gagao ikapa laoga maina akelogo.”
Aisaea 59:7-8
- 18 “Isa e'i aguai kapa ma'oai kekapa'i alogai Deo
afakemani'iaina.” *Sam 36:1*
- 19 Kai i'a alogo Deo ega iifa ega'ina au'i, Iudea
papiau'i laa'i au'i aeifani'i kai, Deo ega iifa
kapa'ina eifania auga, papiau kapa'i Deo ega iifa
papagai keagu au'i eifani'i. Deo ega koa ekapaisa
ega koa papiau ma'oai i'opo'i aga'omo laomai
apala'i kekapa'i puo ma'oai komo mo fekeoma
eoma. Ke agofa'a fofouga alogai keagu au'i
ma'oai e'i laomai felo o apala afa Deo agepeni'i
paisa. ²⁰ Gome kai aga'o Deo ega iifa kai'iai
mo agepea Deo maagai alo opai auga agemia
afaekaina. Lau ega laifa oma, gome Deo ega iifa
faagagai i'a a'a laomai apala'i auga oko alogo felo.

Papiau E'i Pako'ai Deo Maagai Alo Opai Au'i Kemia

21 Kai pau papiau Deo ega iifa kainai fekepea
alo opai au'i fekemia auga keagaga laa'i kai,
papiau Deo maagai alo opai au'i fekemia auga
keagaga aga'o Deo eegai emai auga i'a epakinai'a.
Ke ega'ina keagaga auga Deo ega iifa alogai Moses
ega iifa, ke profeta fou muni kapa'ina agemia

fouga keifafoua auga. ²² Ega'ina keagaga auga papiau Deo maagai alo opai au'i fekemia auga keagaga. Ke ega'ina keagaga auga Deo eegai emai. Papiau ma'oai Iesu Kristo kepako'ania pako'agai ega'ina keagaga emai eko'a, ke Deo maagai papiau ma'oai auga i'oi'i aga'o laa'i. ²³ Gome papiau ma'oai laomai apala'i kekapai'i, Deo ega agu afugai ega eaea, ke ega isapu akaiki'a afugai afakekoko. ²⁴ Kai Deo ega gafegafe akaiki'a kainai Iesu Kristo faagagai papiau e'i laomai apala'i afa'i eogeisa. Ega puo papiau Iesu Kristo kepako'ania au'i, isa e'i laomai apala' afa akeogeisa kai, Deo isa maagai alo opai au'i epamia aageni'i mo. ²⁵ Deo Iesu Kristo elogaina, a'o koa i'opoga emia imaauga Deo epalao penia, ke kaisau isa ifa i'a fau'aisai efaka auga epako'ania auga, Deo isa ega laomai apala'i ea'ini'i. Deo ega ekapa oma auga, Isa ega alo opai ala koa auga epakinai'a. Gome aufalao aga'o Iesu aepako'ania koa kai laomai apala'i ekapa'i au'i Deo isa ega laomai ega'ina au'i afa apala aepenia eafiapi'i mo emai pau e'agegeaini'i. ²⁶ Deo ega koa ekapaisa, Isa ega alo opai ala koa auga pau epakinai'a. Ega koa Deo ifo ega alo opai ala koa auga, ke Iesu Kristo kepako'ania au'i alo opai au'i epamia'i auga i'a fepakinai'a eoma.

²⁷ Deo ega ekapa oma puo, i'a kapa'ina aina'auga agapa'aua? I'a a'a aina'au keagaga aga'o laa'i. Ke i'a laomai kapagai againa'au? I'a Deo ega iifa kainai apea puo againa'au ma? Laa'i, i'a a'a pako'a laoga mainai i'a Deo maagai againa'au. ²⁸ Gome lai apamia papiau aga'o Deo

ega iifa kainai epea puogai Deo maagai alo opai auga aemia kai, ega pako'a kainai Deo maagai alo opai auga emia aoma. ²⁹ Ke Deo auga Iudea papiiau'i mo e'i Deo ma? Ke Isa Iudea papiiau'i laa'i au'i isafa e'i Deo laa'i ma? E, Isa Iudea papiiau'i laa'i au'i isafa e'i Deo. ³⁰ Gome Deo aga'omo mo. Isa auga maguae'i faaga iifalaina emia au'i e'i pako'a kainai alo opai au'i agepamia'i. Ke maguae'i faaga iifalaina aemia au'i isafa ega'ina mo pako'agai Deo isa alo opai au'i agepamia'i. ³¹ Ega puo i'a ega'ina pako'agai Deo ega iifa aauoka ma? Laa'i. I'a a'a pako'ai Deo ega iifa ega'ina apakapulania. Ega puo aina'au kapai? Isa afuga inae laa'i. Kapa'ina faagagai? Moses ega iifa kainai opea kainai ma? Laa'i kai, oi emi pako'a Iesu Kristo eegai ooge auga kainai.

4

Abraham Ega Pako'ai Deo Isa Alo Opai Auga Epamia

¹ Ega koa aisama i'a ufu'a apa'a Abraham, ega laomaisai kapa'ina ekapulaisa auga faagagai pau kapa'ina agaifania? ² Gome Abraham ega pinaugai isa Deo maagai alo opai auga gamia koa aisama, isa pinauga kapa ekapaisa auga aina'auga fepa'aau. Kai ega koa gamia koa aisama, Deo kapa aga'o aekapaisa isa alo opai auga aemia puo, isa Deo agogai afaeaina'au. ³ Gome Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

“Abraham Deo epako'ania, ke Deo isa alo opai auga koa epamia.” *Genesis 15:6*

⁴ Pau au aga'o epinauga aisama, ega pinauga afa feafia paisa puo eafia kai, pipeni kapa koa akepamia akepeni aagenia mo. ⁵ Kai au aga'o Deo faugai aepinauga kai, Deo papiiau laomai apala'i kekapa'i au'i alo opai au'i epamia'i auga epako'ania aisama, Deo isa ega pako'a kainai alo opai auga koa epamia. ⁶ Davide isafa papiiau akepinauga kai, Deo isa alo opai au'i koa epamia'i au'i, Deo isa kapa felo'i epeni'i. Ega'ina fougā Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

⁷ “Lopia papiiau kapa'i Isa ega iifa laagai keaopagai au'i e'i apala e'agegeaini'i,
ke laomai apala'i kekapa'i au'i epaogu'i,
ke isa Lopia eegai kapa felo'i keafi'i.

⁸ Lopia papiiau kapa ega laomai apala laa'i epamia aeopolaga auga,
Lopia eegai kapa felo'i eafi'i.” *Sam 32:1-2*

⁹ Ega'ina iifa'i alogai Deo eegai kapa felo'i Davide fougā eifani'i au'i, Iudea papiiau'i maguae'i faaga iifalaina emia au'i mo keafiia, o faaga'iai ega'ina gougā aemia au'i isafa keafiia? Laa'i, ma'oi keafiia. Gome oma'e aifa kakaua koa i'opoga, Abraham Deo epako'ania kainai, Deo isa alo opai auga koa epamia. ¹⁰ Ala emia oma Deo Abraham faagagai ega koa ekapaisa? Isa maguaega faaga iifalaina aemia koa kai emia, o emia afegai kai ega koa i'opoga emia? Isa ega'ina gougā faagagai aemia koa kai, Deo isa alo opai auga koa epamia. ¹¹ Ke Abraham ega'ina gougā faagagai aemia koa kai, isa Deo epako'ania puo, isa Deo maagai alo opai auga koa epamia. Ke ega'ina afegai isa maguaega faaga iifalaina emia. Ega'ina gougā auga isa alo opai ipauma emia

auga gouga ko'a ipauma auga faagagai emia. Ega puo Abraham papiiau ma'oi maguae'i faaga iifalaina aemia kai Deo kepako'ania au'i ufu'i apa'i emia. Ega koa Deo isa alo opai au'i koa fepamia'i eoma. ¹² Ke Abraham papiiau kapa'i maguae'i faaga iifalaina emia au'i isafa ufu'i apa'i emia. Kai isa maguae'i faaga iifalaina mo emia puogai isa ufu'i apa'i aemia kai, i'a ufu'a apa'a Abraham maguaega faaga iifalaina aemia koa kai ega pako'a Deo eegai eoge auga pako'aga isafa kainai mo kepea au'i isafa ufu'i apa'i emia.

¹³ Gome Deo eifa ko'ania Abraham faagagai agofa'a papiiau'i kapa felo'i agepeni'i, ke agofa'a isa apu'i agemia eoma. Ke Abraham gauga au'i isafa pako'a iifaga ega'ina keafia. Kai pako'a iifaga ega'ina auga Moses ega iifa faagagai aemai kai, Abraham ega pako'a Deo eegai eogeisa, ke Deo isa alo opai auga epamia auga faagagai emai.

¹⁴ Gome papiiau Moses ega iifa papagai keagu au'i, Deo eifa ko'ania kapa felo'i agepeni'i eoma au'i kapa'i keafii'i koa aisama, e'i pako'a anina aga'o afaeoge, ke Deo ega pako'a iifaga ega'ina isa ee'iai laa'i koa i'opoga agemia. ¹⁵ Gome papiiau Moses ega iifa ma'oi kai'iai akepea afaekaina kainai, Deo ega guakupu Moses ega iifa faagagai emai. Kai Moses ega iifa laa'i aisama, papiiau ega'ina iifaga aga'o laagai afakeaopagai.

¹⁶ Ega puo Deo ega pako'a iifaga auga, pako'a faagagai emai. Ega koa Deo ega gafegafe akaiki'a kainai, pako'a iifaga ega'ina femai feko'a eoma. Ke Abraham gauga ma'oi Moses ega iifa papagai keagu au'i, ke Abraham ega pako'a muninai

kepea au'i isafa ee'iai pako'a iifaga ega'ina ko'a mo femia eoma. Ke Abraham auga i'a Deo apako'ania au'a ma'oai ufu'a apa'a. ¹⁷ Abraham fougā Deo ega iifa pukagai Deo ifo iina eifa oma: “Lau oi ago ma'o papiāu'i ufu'i apa'i lapami-aiso,”✧ eoma.

Abraham Deo epako'ania auga maagai i'a ufu'a apa'a emia. Deo ega'ina auga papiāu kemaē au'i mauni mamaga epeni'i, ke kapa'ina akeka au'i, kekaē koa i'opo'i eifani'i kegama.

¹⁸ Ke afia'ama aga'o laa'i koa iisa ganinagai, Abraham ega afia'ama Deo eegai eogeisa Deo epako'ania, ega koa isa ago ma'o papiāu'i ufu'i apa'i femia eoma. Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai Deo Abraham maagai iina eifa oma koa i'opoga: “Oi gaumu isafa ega koa i'opoga faagagai agemia,”✧ eoma. ¹⁹ Kai ega koa aemia koa kai, el-ogo isa imaauga auga femae koa i'opoga, gome isa inipoga 100 koa i'opoga. Ke isa akafa Sara imoi fepamauga auga kina efua auga isafa elogo. Kai ega pako'a Deo ega pako'a iifaga ekapa auga eegai eoge auga pako'agai aeapoke. ²⁰⁻²¹ Ke isa Deo ega pako'a iifaga ekapa auga faepako'ania koa i'opoga kai, isa opo gua aepamia kai, ega pako'ai ekapula. Ke isa Deo isapu akaiki'a eegai ekaē ega pako'a iifaga ega'ina ko'a mo agepamia auga alo ko'agai epako'ania, ke au akaiki'a epamia. ²² Ega kainai Deo isa alo opai auga koa epamia. ²³ Kai Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga, “Deo isa alo opai auga koa epamia,” auga iifaga Abraham mo faugai akepapua. ²⁴ Kai i'a Deo i'a a'a Lopia

---

✧ **4:17:** Genesis 17:5 ✧ **4:18:** Genesis 15:5

Iesu Kristo maeai epamaunimue auga apako'ania au'a alo opai au'a koa agepamiai'a auga isafa fougā kepapua. ²⁵ Deo Iesu Kristo papiāu ima'iai eogeaua, i'a a'a laomai apala'i fau'iai emae. Ke i'a Deo maagai alo opai au'a famia eoma puo, isa maeai epamaunimue.

5

Alo Opai Aguga

¹ Ega puo i'a a'a pako'ai alo opai au'a amia kainai, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo i'a fou agagao. ² Deo ega gafegafe akaiki'agai, pau i'a fou gagaoai aagu. Ke Iesu Kristo i'a apako'ania auga faagagai agalao gafegafe ega'ina alogai agakoko agekaina. Ke i'a a'a afia'amai Deo ega isapu ke ega eaea akaiki'a agaisa auga alogama apa'au alogaina. ³ I'a ega'ina mo alogama alapa'aua kai, a'a kiekie isafa alogama apa'aua. Gome i'a alogo kiekie i'a alo'a faafiapia mo auga laoga maina epagama. ⁴ Ke akiekie kai alo'a aafiapia mo laoga maina auga, i'a a'a laomai felo epagama. Ke ega'ina laoga maina afia'ama epagama. ⁵ Ke ega'ina afia'amaga i'a alo'a afaepamafua. Gome Deo ega Spiritu i'a epenii'a auga faagagai Isa alo ko'agai i'a ani'a eani auga laoga maina i'a gua'a alogai e'efauka.

⁶ Lau ega laifa oma, gome i'a papiāu aumauni laomai apala ikapa au'a, kapa aga'o fakapa Deo maagai alo opai au'a famia faekaina kina alogai mo, Deo ega logoai kina ekainia aisama, Iesu Kristo papiāu Deo akeau afagaina au'i fau'iai emae. ⁷ Ega'ina auga kapa akaiki'a, gome aufalao

aga'o papiau aga'o alo opaina auga faugai afemae auga oi emu agu alogai aga'omo mo koa afemia afoisa. Ke aufalao aga'o felo auga faugai papiau aga'o alo afepakapulania faugai afemae afoisa. ⁸ Kai i'a laomai apala'i akapakapa'i kai, Iesu Kristo fau'aisai emae. Deo ega ekapa oma puo, Isa alo ko'agai i'a ani'a eani auga epakinai'a.

⁹ Ega puo pau i'a Iesu Kristo ifagai Deo maagai alo opai au'a amia kainai, isa faagagai Deo ega guakupuai i'a a'a laomai apala'i afa fepeni'a auga eegai kania'a ageagamauga paisa. ¹⁰ Gome i'a a'a laomai apala'i kainai Deo ega ou au'a amia. Kai Deo Gauga ega maeai i'a Deo fou agagao. Ega koa aisama, i'a Deo fou agagao efua auga, Iesu Kristo ega maunimueai Deo i'a kania'a ageagamauga paisa. ¹¹ Ega'ina mo laa'i kai, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo i'a fou epo'aisai gagao emia. Deo ega koa ekapaisa kainai, i'a Deo fou aagu auga alogama amapa'aua.

Adamo Faagagai Mae Emi Ke Kristo Faagagai Mauni Emi

¹² Ega puo i'a pau iina agaifa oma agekaina. Adamo Deo maagai laomai apala ekapaisa aisama, isa ifogamo faagagai laomai apala emai agofa'a fofouga alogai ekoko, ke laomai apala faagagai mae emi. Ega koa i'opoga Adamo muninai kemai au'i ma'oai isafa laomai apala'i kekapai'i puo, mae papiau aumauni ma'oai ee'i emi. ¹³ Lau ega laifa oma, gome Deo ega iifa Moses faagagai papiau aepeni'i koa kai, laomai apala emi agofa'a alogai ekoko efua. Kai Deo ega iifa Moses aepenia alogai, papiau laomai

apala'i kekapai'i kai, Deo maagai ega'ina lao'i mai'i apala'i akeomai'i. ¹⁴ Ega mo ganinagai, Adamo faagagai mae e'ina, papiiau kemaie mo emai Moses Deo ega iifa eafia kinagai. Ke papiiau kapa'i Adamo Deo ega iifa kapula laagai eaopagai koa i'opoga akekapaisa mo ganinagai, isa isafa kemaie. Ke Adamo ifogamo faagagai mae emai auga, muni aufalao aga'o agemai isa faagagai mauni mamaga agemai auga gouga emia.

¹⁵ Adamo auga muni aufalao aga'o agemai auga gouga emia kai, Deo papiiau alo'i opaina femia pipenina epipeni auga, Adamo Deo aina laagai eaopagai auga koa i'opoga laa'i. Gome au aga'omo mo Deo aina laagai eaopagai faagagai papiiau ma'o kemaie. Ega koa aisama, Deo ega gafegafe ke ega'ina pipenina auga au aga'omo mo Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a faagagai epafakaua emai papiiau ma'o keafia. ¹⁶ Ke Deo ega pipeni ega'ina auga au aga'omo laomai apala ekapaisa kainai, papiiau ma'oai kemaie auga koa i'opoga laa'i. Gome Adamo laomai apala eka-paisa kainai, Deo isa ega laomai apala afa epeniia emae, ke papiiau ma'oai kemaie. Kai Iesu Kristo faagagai Deo ega pipeni emai, ke papiiau ma'o Deo aina laagai keaopagai au'i, Deo maagai alo'i opaina epamia. ¹⁷ Kai Deo ega pipeni ega'ina auga i'oina, gome Adamo ifogamo laomai apala ekapaisa faagagai papiiau ma'oai kemaie. Ega koa aisama, papiiau kapa'i au aga'omo mo Iesu Kristo faagagai Deo ega gafegafe akaiki'a epafakaua auga, ke alo'i opaina femia pipenina keafia au'i, Iesu Kristo faagagai mauni mamaga keafia. Ke

isa agofa'a fofouga alogai kapa ma'oai ake'ima'i paisa.

¹⁸ Ega puo lau laifa kakaua koa i'opoga, Adamo Deo aina laagai aopagai aga'omo epamia puogai, Deo papiiau ma'oai fekemae eoma, ke ma'oai kemae. Ega koa i'opoga, Iesu Kristo Deo maagai alo opai laoga maina aga'omo mo ekapaisa faagagai, papiiau ma'oai alo'i opaina agemia, akeagu aoniamo auga maunina emaiseina. ¹⁹ Gome Adamo ifogamo Deo aina aeafia faagagai, papiiau aumauni ma'oai apala ikapa au'i kemia. Ega koa i'opoga, Iesu Kristo isafa ifogamo Deo aina eafia faagagai, Deo papiiau ma'o Isa maagai alo opai au'i agepamia'i.

²⁰ Kai Deo anina eani papiiau Isa ega iifa laagai keaopagai auga logo ma'o fekelogo eoma puo, ega iifa Moses epenia. Kai papiiau kapa'i laomai apala'i ma'o kekapai'i au'i, Deo ega gafegafe ala eakaiki'a oma auga isafa kelogo. ²¹ Ega koa laomai apala papiiau e'imai'i kelao kemae. Ega koa i'opoga, Deo ega gafegafe isafa papiiau fe'ima'i, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai papiiau alo opai au'i fekemia, agu pagai maunina fekeafia eoma.

6

Laomai Apala'i Ee'iai Omae Ke Iesu Kristo Faagagai Omaunimue Pugu

¹ Ega koa aisama, pau kapa'ina agaifania? I'a agaifa i'a laomai apala'i fakapa'i faefuafua, ega koa Deo ega gafegafe i'a ee'aisai auga akaiki'a femia felaoaina agaoma ma? ² Laa'i afaekaina! I'a Iesu fou amia kainai laomai apala'i fakapa'i

auga eegai amae efua koa i'opoga au'a, ala koa i'opoga ega'ina lao'i mai'i apala'i au'i agugai agaagu paisa? ³ Ke i'a ma'oi Iesu Kristo fou famia aoma puo, baptismo aafia. Ke Iesu Kristo laomai apala'i fau'iai kolotiai emae koa i'opoga, i'a ma'oi isafa laomai apala'i ee'iai famae auga baptismoga aafia auga alologo ma? Iifa gome oi ologo. ⁴ Ega puo Iesu laomai apala'i fau'iai emae keogeisa koa i'opoga, i'a isafa baptismoi laomai apala'i ee'iai amae isa fou keoge'i'a koa i'opoga. Ega koa Ama'a Deo ega isapu akaiki'agai Iesu Kristo maeai epamaunimue koa i'opoga, i'a isafa laomai apala'i ee'iai famaunimue, agu mamagai faagu eoma.

⁵ Gome Iesu laomai apala'i fau'iai emae koa i'opoga, i'a isafa laomai apala'i ee'iai agamae isa fou agamia koa aisama, isa emaunimue koa i'opoga, i'a isafa laomai apala'i ee'iai agamaunimue, isa fou agaagu. ⁶ Gome i'a alogo isa kolotiai emae aisama, i'a papiu aumauni laoga maina ufaina akapa auga, isa fou kolotiai keau'u'u'i. Ega koa laomai apala'imaau'a e'ima auga isapuga feauoka, ke laomai apala papagai kala'afi koa falaagu eoma. ⁷ Gome kaisau mo papiu aumauni laoga maina ufaina eegai Iesu Kristo fou kema'e au'i, Deo isa laomai apala'i ee'iai epapealai'i efua.

⁸ Ke pau i'a Iesu Kristo fou laomai apala'i ee'iai amae koa aisama, isa emaunimue mauni mamaga eafia koa i'opoga, i'a isafa isa fou mauni mamagai agaagu auga apako'ania. ⁹ Gome Iesu Kristo maeai emaunimue puo, isa afaemae pugu,

ke mae isapuga isa age'ima pugu afaekaina auga isafa alogo. ¹⁰ Gome isa emae auga, laomai apala'i fau'iai emae aga'omo. Kai maeai emaunimue pau eague auga Deo faugai eague. ¹¹ Ega koa i'opoga oi ifomi isafa laomai apala'i ee'iai omae koa fopamiami kai, oi Iesu Kristo fou omia, Deo faugai oague aumi koa fopamiami.

¹² Ega puo laomai apala folologoaina oi imaaumi agemae auga fae'ima, ega koa oi imaaumi laomai apala'i emaan'i au'i kai'iai folopea. ¹³ Ke oi imaaumi kapa'i aga'o Deo maagai laomai apala ikapa kapa koa folopamia, folologoaina laomai apala folopa'a penia. Kai papiau maeai kemaunimue, mauni mamaga keafia koa i'opoga, oi ifomi imaaumi Deo fopa'a penia. Ke oi ifomi imaaumi kapa'i, alo opai laoga maina ikapa kapa'i koa fopamia'i, Deo fopa'a penia. ¹⁴ Ega koa aisama, laomai apala oi afae'imaimi, gome kaniami isagamauga kainai auga, oi Moses ega iifa papagai aloagu kai, Deo ega gafegafe akaiki'a papagai oague.

Alo Opai Lao'i Mai'i Ega Kala'afi Fomia

¹⁵ Ega koa aisama, pau kapa'ina fakapa? I'a Moses ega iifa papagai alaagu kai, Deo ega gafegafe akaiki'a papagai aaguega puo, laomai apala'i fakapa'i ma? Laa'i! ¹⁶ Oi ifomi imaaumi ologoaina aufalao aga'o opa'a penia, kala'afi koa isa aina agoafia ooma aisama, oi kaisau aina oafia auga ega kala'afi omia auga alologo ma? Iifa gome oi kaisau aina oafia auga ega kala'afi omia. Oi laomai apala aina agoafia koa aisama, oi isa ega kala'afi agomia agomae, ke oi Deo aina

agoafia koa aisama, oi Deo ega kala'afi agomia Deo maagai alo opai aumi agomia. ¹⁷⁻¹⁸ Kai ufainagai oi laomai apala ega kala'afi omia mo ganinagai, papiu Deo ega iifa pamalele'i oi kepeniimi au'i alomi ko'agai kai'iai opea. Ke Deo oi laomai apala'i papagai epapealaimi, ke pau alo opai laoga maina ega kala'afi omia. Ega puo Deo tenkiu amapenia.

¹⁹ Oi papiu aumauni imaaumiai auga oapoke puo, lau papiu aumauni e'i nini'aniai manini'ani laoma. Ufainagai oi imaaumi kapa'i ologoaini'i amage koa lao'i mai'i opa'a penia kala'afi koa omia, ega'ina lao'i mai'i papa'iai oagu. Ke oi isafa Deo aina laagai oaopagai aefuafua puo, isa maagai laomai apala'i ipauma'i mo okapai'i. Ega koa i'opoga mo, pau oi imaaumi kapa'i alo opai lao'i mai'i, ke alo lolofa lao'i mai'i amopa'a penia, kala'afi koa amomia ega'ina lao'i mai'i mo amokapa'i. ²⁰ Ke oi laomai apala ega kala'afi omia kinagai, oi alo opai lao'i mai'i fokapa'i auga eegai opealai. ²¹ Kai ega'ina lao'i mai'i pau meagai'i opa'au'i au'i okapai'i alogai, anina aga'o oafii ma? Laa'i! Gome ega'ina lao'i mai'i okapai'i anina auga mae umamo. ²² Kai pau Deo oi laomai apala'i ee'iai epapealaimi, ke Deo ega kala'afi aumi omia. Ke pau ega'ina anina auga oi alomi elolofa, ke muniai afa auga agu pagai maunina agoafia. ²³ Gome laomai apala afa auga mae umamo. Kai i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo ega pipeni auga agu pagai maunina.

7

Amage Faagagai Kapa Aga'o Alaafi'opo

¹ Aau akiu Kristiano papiaumi, lau kapa'ina laifa kakaua auga alomi aekainia koa aisama, lau oi Moses ega iifa ologo aumi maamia lanini'ani. Au aga'o maaga mauninai eague alogai, Moses ega iifa isapuga isa e'ima auga alologo ma? ² Pau amage papiau'i alaafi'opo'i. Moses ega iifa kainai auga, papie aga'o akafa auni'i keague alogai, Moses ega iifa isa akafa auni'i egope'i. Kai isa akafa agemae koa aisama, Moses ega iifa isa akafa auni'i keamage iifaga egopei'i auga egae egupu. ³ Ega puo papie ega'ina akafa eaguega kai age'uegekae au i'oina aga'o ageakafania koa aisama, papiau isa akeifaga amage papiega kai, au i'oina aga'o fou kefeu laomai apala kekapa akeoma. Kai isa akafa agemae koa aisama, Moses ega iifa isa akafa auni'i egopei'i auga egae agegupu. Ke isa au i'oina aga'o feakafania mo ganinagai, isa amage papiega kai au i'oina aga'o fou kefeu laomai apala ikapa papiega afaemia.

⁴ Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, lau kapa'ina maifania laoma auga, Iesu Kristo imaugai oi isafa Moses ega iifai oi Deo maagai alo opai aumi fomia auga eegai omae. Ega koa oi papiau i'oina aga'o, Deo isa maeai epamaunimue auga apuga fomia. Ke ega koa Deo faugai i'a pua'a felo faoge eoma. ⁵ Gome papiau aumauni laoga maina apala i'a e'imai'a kinagai aisama, laomai apala'i amaani'i au'i i'a alo'aisai keka kepinauga. Ega'ina auga Moses ega iifa epaini'a ega'ina lao'i mai'i falakapa'i eoma

au'i i'a kepaafi'a koa i'opoga, ega'ina lao'i mai'i akapai'i. Ke i'a ega akapa oma puo, pua'a auga, i'a lalau'aisai amae koa i'opoga. ⁶ Kai pau auga, Moses ega iifa ufainagai egopei'a auga eegai amae, ke papagai apealai. Ega koa i'a Deo ega Spiritu ega keaga mamagai aapauka apinauga. Kai keaga ufaina, Moses ega iifa papiu fougā kepapua auga keagagai alaapa alapinauga.

Moses Ega Iifa Ke Laomai Apala

⁷ Ega koa aisama, pau kapa'ina faifania? I'a agaifa Moses ega iifa auga papiu e'i laomai apala epagama agaoma ma? Laa'i afaekaina! Iifa gome lau laomai apala kapa'ina auga falalogo kai, Moses ega iifa faagagai laomai apala kapa'ina auga lalogo. Gome Moses ega iifa faeifa, “Kapa apala'i folomaani'i,”[✧] faeoma koa aisama, kapa'ina aka kapa apala'i folomaani'i auga falalogo. ⁸ Kai laomai apala Moses ega iifa kapula ega'ina epapinauga, kapa'ina apala'i falakapa'i eoma auga, lau epaopolaniau alouai laomai apala'i i'oi'i ma'o mo lamaani'i. Gome Moses ega iifa laa'i aisama, papiu laomai apala kapa'ina auga akelogo. Ega puo laomai apala emae koa i'opoga. ⁹ Ufainagai Moses ega iifa kapa'ina eifania auga alalogo felo aisama, lau e'u agu alogai laomai apala aga'o alakapaisa koa i'opoga agugai laagu. Kai muniai Moses ega iifa kapula ega'ina emai aisama, lau laomai apala kapa'ina auga lalogo kainai, Moses ega iifa laomai apala eafimauga koa i'opoga. Ke lau laomai apala'i lakapai'i puo, Deo maagai lamae

✧ **7:7:** Exodus 20:17; Deuteronomy 5:21

koa i'opoga. ¹⁰ Ke Moses ega iifa ega'ina ma'oai kai'iai fapea mauni femaiseina faafia eoma auga mo iifa'i ma'oai kai'iai fapea aekainia puo, Moses ega iifa ega'ina mae emaiseina auga lakapulaisa. ¹¹ Lau ega laifa oma, gome laomai apala Moses ega iifa kapula ega'ina epapinauga, kapa'ina apala'i falakapa'i eoma auga, lau epaopolaniau, efogeisau laomai apala lakapaisa. Ke ega koa emia lau Moses ega iifa kapula kainai auga lau Deo maagai famae. ¹² Ega koa aisama Moses ega iifa auga Deo maagai elolofa, ke Deo eifa kapula peni'a kapa'ina fakapa eoma auga isafa Deo maagai elolofa, opaina ke felo ipauma.

¹³ Ega koa aisama, Deo maagai kapa'ina felo auga mae lau eeu emaiseina ma? Laa'i! Laomai apala mae emaiseina. Ega emia oma ega koa papiiau Deo maagai laomai apala kapa'ina auga fekeisa fekelogo eoma. Ega puo laomai apala kapa'ina felo auga epapinauga laomai apala lakapaisa, Deo maagai famae eoma. Ega koa emia Deo eifa kapula peniau kapa'ina fakapa eoma auga iifaga faagagai, laomai apala ega'ina auga laomai apala ipauma femia eoma.

¹⁴ Lau ega laifa oma, gome Moses ega iifa auga Deo ega Spirituai emai. Kai lau auga, papiiau aumauni laomai apala ikapa au, laomai apala lau e'afaisau ega kala'afi lamia, laomai apala fakapa eoma. ¹⁵ Lau ega laifa oma, gome lau ifou kapa'ina lakapa auga oko alalogo kai, lakapaisa mo. Gome lau kapa'ina anina laani makapa laoma auga alakapa kai, alou ko'agai kapa'ina anina alaani auga lakapa. ¹⁶ Ke lau kapa'ina

falakapa laoma auga lakapa koa aisama, lau isafa Moses ega iifa kapa'ina eifania auga ekainia ke felo laoma. ¹⁷ Ke pau auga lau kapa'ina anina alaani auga lakapa auga, lau ifou alakapa kai laomai apala lau alouai ekae auga lau epaafiau lakapa. ¹⁸ Lau ega laifa oma, gome lau lalogo lau papiau aumauni imaaui alogai auga kapa aga'o felo aeka. Gome lau anina laani kapa'ina felo auga makapa laoma kai, ega'ina pinaugaga maafia makapa laoma auga aekainiau. ¹⁹ Gome lau felo makapa laoma auga alakapa. Kai laomai apala falakapa laoma auga lakapa aefua-fua. ²⁰ Pau lau kapa'ina falakapa laoma auga lakapa koa aisama, ega'ina auga lau ifou alakapa kai, laomai apala lau alouai ekae auga epaafiau lakapa.

²¹ Ega puo lau alouai i'ina iifaga ekae epinauga: Lau alouai laomai felo makapa laoma alogai, laomai apala isafa ega'e lau alouai eka. ²² Gome lau guau alo ipaumagai auga Deo ega iifa eegai alou egame. ²³ Kai imaaui kapa'i isa'iai auga iifa i'oina aga'o isa faaga'iai epinauga laisa. Ke iifa i'oina ega'ina lau imaaui epinauga auga iifaga, lau alouai kapa'ina laopolaga felo laoma auga fou kepipaini. Ke laomai apala lau imaaui alogai epinauga auga iifaga lau epatipulaniau laomai apala lakapa. ²⁴ Ega kainai lau lalifu afe'ai! Kaisau koa i'opoga lau imaaui ega koa lakapaisa puo fama'e auga eegai agepapealaisau? Kai aga'o laa'i! ²⁵ Kai Deo tenkiu aapenia! Isa i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai laomai apala'iai epapealai'a.

Ega koa aisama, lau alouai auga Deo ega iifa ega

kala'afi lamia. Kai papiâu aumauni laoga maina apala kainai imaaui auga laomai apala fakapa iifaga ega kala'afi lamia.

8

Deo Ega Spiritu Aguga

¹ Ega puo pau kaisau Iesu Kristo fou kemia au'i,* Deo isa e'i laomai apala afa afaepeni'i. ² Gome Iesu Kristo faagagai Deo ega Spiritu mauni epipeni auga ega iifa, lau laomai apala ke mae fou e'i iifa papagai epapealaisau. ³ Gome i'a papiâu aumauni a'a laomai apala kainai Moses ega iifa ega isapuui kapa'ina fekapa aekainia auga Deo ekapaisa. Ega'ina auga Isa ifo Gauga papiâu aumauni a'a laomai apala au'a iisa'aisai eulaisa emai, laomai apala'i fau'iai ifo imauga Deo fepa'a penia eoma. Ke ega kainai Deo papiâu e'i laomai apala kainai afa fekemae eoma auga Iesu Kristo epeniia. ⁴ Deo ega koa ekapaisa, ega koa papiâu Moses ega iifa kai'iai fekepea alo'i opaina femia eoma auga iifaga, i'a papiâu aumauni laoga maina apala agugai alaagu kai, Deo ega Spiritu agugai aagu au'a faaga'aisai ega'ina iifagai ega pinauga fepafua eoma.

⁵ Gome kaisau papiâu aumauni laoga maina apala agugai keague au'i, opo'i papiâu aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga eegai keoge. Kai kaisau Deo ega Spiritu agugai keagu au'i, opo'i Deo ega Spiritu kapa'ina emaaga auga

---

* **8:1:** Papiâu isa'i i'ina iifaga isafa kepapua: "papiâu kapa'i papiâu aumauni ega laomai apala agugai akeagu kai, Deo ega Spiritu agugai keagu."

eegai keoge. ⁶ Gome kaisau papiaua aumauni laoga maina apala mino keafia muninai kepea au'i Deo maagai kema. Kai kaisau Deo ega Spiritu alo'iai eague aua muninai kepea au'i, mauni keafia ke gagaoai keagu. ⁷ Lau ega laifa oma, gome papiaua aumauni laoga maina apala mino aua Deo fou ke'ou. Gome papiaua aumauni laoga maina apala mino aua, Deo kapa'ina eifania aua kainai afaepea, ke agekapa isafa afaekaina. ⁸ Ke kaisau papiaua aumauni laoga maina apala mino muninai kepea au'i, Deo alo akepagama afaekaina.

⁹ Kai oi aumi Deo ega Spiritu alomia eaguega koa aisama, oi papiaua aumauni laoga maina apala aua ae'imaimi kai, Deo ega Spiritu e'imaimi. Ke aualao aga'o Deo ega Spiritu, Iesu Kristo ega Spiritu aua isa alogai laa'i koa aisama, isa Iesu Kristo apuga laa'i. ¹⁰ Ke Iesu Kristo oi alomia eaguega koa aisama, laoma apala kainai, oi imaaumi aua emae koa i'opoga. Kai Deo, oi Isa maagai alo opai aumi epaimaimi kainai, pau oi lalaumi aua maaga maunina eague. ¹¹ Ke Deo aua Iesu Kristo maeai epamaunimue. Ke Isa ega Spiritu oi alomia eaguega koa aisama, Spiritu Iesu Kristo maeai epamaunimue, ke oi alomia eaguega aua faagagai, Isa isafa oi mauni mamaga oi imaaumi agema aua agepenia agoagu.

¹² Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, i'a au'a a'a pinauga aga'o ekae. Kai pinauga ega'ina aua, i'a papiaua aumauni laoga maina apala kapa'ina anina eani aua agugai falaagu. ¹³ Gome oi ega'ina laoga maina apala aua agugai agoagu koa aisama, oi laoma apala'i agokapa'i, Deo

maagai agomae. Kai oi Deo ega Spiritu agugai agoagu, ke imaaumi kapa'ina apala ekapaisa auga agopamae'i koa aisama, oi agoagu aoni-amo. ¹⁴ Gome kaisau Deo ega Spiritu epapea'i kapa'ina kekapa au'i, Deo gauga. ¹⁵ Lau ega laifa oma, gome oi auga, laomai apala ega kala'afi koa fomia, Deo oi afa apala agepenimi auga, mani'ina fopa'aua pugu auga spirituga aloafia. Kai oi Spiritu Deo gauga epamiaimi auga Spirituga oafia. Ke Spiritu ega'inagai i'a aagaga, “Abba,† Amamai,” aoma. ¹⁶ Ke Spiritu ega'ina ifo i'a a'a spirituai epaini'a, i'a Deo gauga auga ko'a ipauma eoma. ¹⁷ Ke i'a Deo gauga koa aisama, Deo gauga kapa'ina akeafia eoma auga, i'a isafa agaafia. Ke Deo kapa'ina Iesu Kristo apuga eoma auga isafa Iesu fou kai'alaogagaafia. Gome Iesu Kristo kapa'ina kiekie epa'aua auga koa i'opoga, i'a a'a agu alogai ega agakiekie oma koa aisama, Deo isa isapu ke eaea akaiki'a epeniia auga, i'a isafa isa fou agaafia.

*Pau Akiekie Ke Muni Kapa Akaiki'a Faaga'aisai
Agemia Auga Fouga*

¹⁸ Lau ega laifa oma, gome lau e'u opola auga pau kapa'ina kiekie'i apa'aua au'i, muni Deo isapu akaiki'a ke eaea i'a agepakinai'a auga kapa akaiki'a ipauma puo, ega'ina kiekie'i fou agaoge opo'i afaekaina. ¹⁹ Gome Deo ega pagama kapa'i ma'oai auga Deo Isa gauga au'i kina fuagai agepaapafoki'i auga alo'i ko'agai keague ke'ima. ²⁰ Gome laomai apala puogai, pagama kapa'i ma'oai auga kapa aga'o laa'i kemia. Kai isa

† 8:15: Hibru malagai, 'Amamai'

ifo'i logo'iai ega koa aemia kai, Deo isa ega fekemia oma eoma auga ega logoai ega koa emia. Kai afia'ama i'ina auga mo ekae. ²¹ Pagama kapa'i ma'oai fekefugugu laa'i fekemia auga laoga maina isa egopei'i koa auga, Deo isa ega'ina laoga maina eegai agepapealai'i. Ke Isa gauga laomai apala'i ma'oai papa'iai epapealai'i Deo fou keagu auga afuga eega agemaiseini'i.

²² Gome i'a alogo Deo ega pagama kapa'i ma'oai auga, laomai apala kainai ega omagai kekiekie alogaina kepinapina mo emai i'ina kina. ²³ Ke isa mo laa'i kai, i'a ifo'a Deo ega Spiritu aafi kakaua au'a isafa, kina fuagai Deo i'a ageafi'a agepafa'aia gauga agepamiai'a, imau'a kania ageagamauga auga kina alo'a ko'agai a'ima alogai, i'a isafa alo'aisai apinapina. ²⁴ Gome i'a muni kapa'ina agaafia auga afia'amagai Deo i'a kania'a eagamauga. Kai kapa'ina afia'amaga apa'aaua, ke aisa auga, afia'ama ko'a laa'i. Gome aufalao aga'o eegai kapa aga'o ekae eisa auga afia'amaga aepa'aaua. ²⁵ Kai i'a auga kapa aga'o alaafia koa auga eegai a'a afia'ama aoge koa aisama, kapa'ina mo faaga'aisai fekemia mo ganinagai, gamuga mo agaopo agaafiapia mo ega'ina kapa agaafia paisa auga a'ima.

²⁶ Ke i'a alo'aisai apinapina koa i'opoga, Deo ega Spiritu isafa i'opoga mo ekaapa i'a a'a apoikai epalagaini'a. Gome i'a ala famegamega oma auga alalogo kai, Deo ega Spiritu ifo maipinapinaga mo, nini'ani agaifa'opo'i afaekaina au'i nini'ani'iai i'a fau'aisai Deo emegamega penia.

²⁷ Ke Deo i'a gua'a alo eisa auga, Spiritu kapa'ina

eopolaga auga elogo. Gome Deo ega Spiritu Deo ega papiiau fau'iai, Deo kapa'ina anina eani auga kainai mo emegamega.

²⁸ Ke i'a alogo, Deo kapa ma'oai ekapa'i auga, papiiau kapa'i alo'i ko'agai Isa anina keani, ke ifo kapa'ina fekekapa eoma kainai eifani'i au'i fau'iai felo mo femia eoma puo ekapa'i. ²⁹ Gome Deo papiiau elogoni'i efua au'i, feafi'i Isa Gauga Iesu Kristo koa iisagai fepalao'i eoma. Ega koa Iesu Kristo aaga akina ma'o fekemia, ke isa epo'iai Iesu Kristo auga fa'aniau femia eoma. ³⁰ Ke kaisau Isa Gauga Iesu Kristo iisagai fepalao'i eoma au'i isafa, eifani'i. Ke kaisau eifani'i au'i, Isa maagai laomai felo ikapa au'i isafa epamia'i. Ke kaisau Isa maagai laomai felo ikapa au'i epamia'i au'i, epalopiani'i isafa, ke Isa afugai ega isapu, eaea, ke ega akaiki'a fou alogama kepa'aau.

Deo Alo Ko'agai Papiiau Ani'i Eani Auga Laoga Maina Kapula Ipauma

³¹ Ega koa aisama, i'a ega'ina faagagai kapa'ina agaifania? Deo i'a afe'aisai eaulao koa aisama, kai aga'o i'a agekaisapui'a afaekaina. ³² Ke Deo ifo Gauga aeafiapia kai, elogoina i'a ma'oai fau'aisai emae koa aisama, i'a Isa Gauga fou amia au'a, ega gafegafe akaiki'agai kapa ma'oai isafa agepeni'a. ³³ Deo ifo papiiau isa maagai alo opai au'i epamia'i. Ega puo kaisau ageoge Deo papiiau ekinani'i au'i kapa'ina kekapa auga felo o apala kekapa ageoma? ³⁴ Iesu Kristo i'a fau'aisai emae, ke ega'ina mo laa'i kai, Deo isa maeai epamaunimue. Ke isa Ama kaina kainai

eague, ke isa isafa i'a fau'aisai Deo egoina. Ega puo kaisau i'a laomai apala akapaisa auga afa famae eoma? Kai aga'o ega ageoma afaekaina. ³⁵⁻³⁶ I'a Iesu Kristo apako'ania au'a ala aagu oma auga fougā, Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

“Lopia oi faumuai, lai auga sipi keaupugu'i au'i koa kepamiaimai.

Ega koa aufa kina lai mae mauni epogai aagu.” *Sam 44:22*

Kai kaisau i'a Iesu Kristo alo ko'agai ani'a eani auga laoga maina eegai agepapealai'a? Kina apala'i ma? O alo kiekie kina'i ma? O afi apala kina'i ma? O magea kina'i ma? O aulalu alogaina tiapu ee'a laa'i auga ma? O mae mauni epogai falao famai auga ma? O a'ifai fekeaupugui'a auga ma? Ega'ina epo'iai kapa aga'o Iesu Kristo alo ko'agai i'a ani'a eani auga laoga maina eegai agepapealai'a afaekaina. ³⁷ Ega'ina mo laa'i kai, Iesu Kristo alo ko'agai i'a ani'a eani auga faagagai, ega'ina kapa'i ma'oai agapalutini'i. ³⁸⁻³⁹ Gome lau alou ko'agai lapako'ania auga, kapa aga'omo ganinagai, i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai Deo alo ko'agai i'a ani'a eani epakinai'a auga eegai agepapealai'a afaekaina. Iifa gome mae, o mauni, agelo o tiapolo, pau aague auga o muni agaagu auga, o isapu, o ufa gua o a'isa papagai, o Deo ega pagama kapa'i aga'omo ganinagai, Deo alo ko'agai i'a ani'a eani auga eegai agepapealai'a afaekaina.

9

Deo Papiau Ekinani'i Au'i

¹ Pau Iesu Kristo agogai kapa'ina laifania auga ko'a mo laifania. Deo ega Spiritu lau epalagoniau lau ifou isafa ko'a mo laifania, alapifoge ko'a mo eoma. ² Ega'ina auga lau ifou e'u papiiau fau'iai alou emafu alogaina, ke e'u alo kiekie afaefuafua. ³ Gome lau ifou e'u ago papiiau'i, aau akiu ipauma'i au'i Iesu Kristo akepako'ania koa aisama, Deo lau isa fau'iai afa apala fepeniau, ke Iesu Kristo eegai fepapealaisau mo ganinagai, lau eeuai auga kapa aga'o laa'i. ⁴ Isa auga Israel papiiau'i Deo ekinani'i au'i. Deo isa eafii'i epafa'a'i gauga epamiai'i. Ke isa Deo ega isapu ke eaea akaiki'a keisa au'i. Ke Deo isa fou pako'a nini'anina kapula kekapaisa au'i. Ke isa Moses ega iifa keafii'a au'i. Ke isa Deo ega e'ai Deo ala fekeau afagai oma auga kelogo au'i. Ke isa Deo ega pako'a iifagai muni kapa'ina agepeni'i eoma keafii'a au'i. ⁵ Isa auga Abraham, ufuga apa fou oko'iai kemai au'i. Ke Iesu Kristo papiiau aumauni emia auga, isa oko'iai emai. Ke isa auga Deo kapa ma'oai eka'egaini'i auga, amaaufafagaina aoniamo. Amen.

⁶ Ega mo ganinagai, Israel papiiau'i Iesu akepako'ania puo, Deo ega pako'a iifaga isa ee'iai ekapaisa auga ko'a aemia alaoma. Gome Israel papiiau'i keoma'i au'i ma'oai epo'iai isa'i mo Deo ega papiiau kemia. ⁷ Ke isa Abraham okogai kemai au'i puo, isa ma'oai Deo ega papiiau akemia kai, epo'iai isa'i mo Deo ega papiiau kemia. Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai Deo ega pako'a iifaga Abraham maagai iina eifa oma: "Aisak faagagai

oi gaumu ko'a'i akemai,"✧ eoma. ⁸ Ega'ina iifaga auga, Deo ega pako'a iifaga kainai kemauni au'i mo, Abraham gauga koa epamia'i. Kai kaisau papiau aumauni ma'oai kemauni koa i'opoga mauninai kemauni au'i Deo gauga laa'i. ⁹ Gome Deo ega pako'a iifaga auga fougaga Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma: "Lau kina lapaapa auga kina agekaina aisama, alamue alamai, ke Sara imoi maguaega agepamauga,"✧ eoma.

¹⁰ Ega'ina mo laa'i kai, Rebeka gauga kafela auni'i ama'i aga'omo, i'a ufu'a apa'a Aisak faagagai kemai. ¹¹⁻¹² Gome Deo papiau ekinani'i, ega koa kapa'ina gakapa eoma auga ko'a mo femia eoma. Kai Isa ega koa ekapaisa auga papiau e'i pinauga kainai laa'i kai, Isa papiau eifani'i auga kainai ekapaisa. Ega kainai imoi kafela akemauni koa kai, o kapa felo o apala aga'o akekapa koa kai, Deo Rebeka maagai eifa ko'ania iina eifa oma: "Imoi fa'aniauga auga imoi eke auga ega kala'afi agemia,"✧ eoma. ¹³ Ega'ina auga Deo ega iifa pukagai afu i'oina aga'ogai iina eifa oma koa i'opoga mo emia: "Lau alou ko'agai Iakobo anina laani kai, Esau auga alou ko'agai anina alaani."✧

¹⁴ Ega koa aisama, i'a kapa'ina agaifania? Deo ifo ega koa ekapaisa puo, Isa alo opai auga laa'i ma? Laa'i, Isa alo opai auga paisa! ¹⁵ Gome Deo ega iifa pukagai Isa Moses epainia iina eifa oma: "Lau kaisau gua laania auga gua alaania.

✧ **9:7:** Genesis 21:12   ✧ **9:9:** Genesis 18:10, 14   ✧ **9:11-12:** Genesis 25:23   ✧ **9:13:** Malaki 1:2, 3

Ke alaifamue pugu. Lau kaisau gua laania
auga gua alaania,”

eoma.

Exodus 33:19

¹⁶ Deo ega eifa oma puo, papiiau kapa'ina anina keani auga, o kapa'ina felo kekapa auga puogai, isa gua'i aiania kai, Deo ifo kaisau gua feania eoma auga puogai isa gua eania. ¹⁷ Lau ega laifa oma, gome Deo ega iifa pukagai Deo Isipto ago e'ima auga Faro epainia iina eifa oma: “Oi faagamuai Lau e'u isapu papiiau fekeisa, ke agofa'a fofouga alogai Lau akau fekeifafoua laoma. Ega'ina puogai Lau oi kin lapamiaiso,”[☆] eoma. ¹⁸ Ega puo Deo kaisau gua feania eoma auga gua eania, ke kaisau gua fepa'inokania eoma auga, gua epa'inokania.

Deo Ega Guakupu Ke Ega Guani

¹⁹ Lau ega laifa oma aisama, oi epomia au-falao aga'o lau afepainiau afeinaka: “Deo ifo kapa ma'oi ekapa koa aisama, kai aga'o Deo ifo kapa'ina fekapa eoma auga agekaisapua afaekaina. Ega kainai kapa puo Deo i'a puo epeni'a paisa?” ²⁰ Aai, papiiau aumauni! Oi kai puo Deo ega iifa afa opamue? “Kapa'ina egama auga, isa epagama auga agepaina ageinaka, ‘Kapa puo lau iina lopagama omaisau?’ ageoma agekaina ma?” Laa'i, afaekaina! ²¹ Oi amoopolaga. Oga ikapa auga a'isa ega'inagai mo oga isa ekapa'i, au akaiki'a'i fekepapinaugani'i, ke isa'i auga papiiau aage'i fekepapinaugani'i eoma. Isa ega koa ekapa auga, isapu eegai laa'i ma? E, Isa ifo ega isapuai ega koa ekapa.

[☆] **9:17:** Exodus 9:16

²² Papiau aumauni isa'i auga Deo ega guakupu akeafia. Ke isa kefua keague Deo isa feauoka afe'aini'i auga papiau'i. Kai Deo ega isapu ala koa auga papiau fekelogo eoma puo, ifo logogai Isa ega guakupu papiau fepakina'i eoma auga ee'iai alo eafiapia mo. ²³ Kai papiau isa'i auga Deo isa gua'i feania au'i. Ke Deo isa epafua'i keague Isa ega isapu ke eaea fekeisa eoma au'i. Deo ega'ina papiau'i Isa ega isapu ke eaea ala eakaiki'a oma auga fekeisa fekelogo eoma. Ega mo ganinagai, kai aga'o Deo kapa'ina ekapaisa auga eegai iifa aga'o faeifania. ²⁴ Ega'ina papiau'i epo'iai Deo i'a isafa eifani'a. Kai Deo i'a Iudea papiau'a mo aeifani'a kai, Iudea papiau'i laa'i au'i isafa eifani'i. ²⁵ Ega'ina fouga profeta Hosea Deo ega iifa pukagai iina epapua oma:

“Lau e'u papiau laa'i au'i alaifani'i e'u papiau alaoma'i.

Ke Lau kaisau anina alaani auga, alaifaga alou ko'agai anina laani auga alaoma,”

eoma.

Hosea 2:23

²⁶ Ke iina isafa eifa oma:

“Oi auga Lau e'u papiau laa'i eoma, ega'ina afugai iina agemia oma;

papiau Isa akeifani'i 'Deo eague aoniamo auga gauga au'i' akeoma,”

eoma.

Hosea 1:10

²⁷ Ke Deo ega iifa pukagai profeta Aisaea Israel papiau'i fou'i eifania iina eagaga oma:

“Israel au'i agealogai alogaina a'uai figu koa i'opoga fekemia mo ganinagai, keagu au'i isa'i mo kania'i ageisagatau.

28 Gome Lopia kapa'ina eifania auga, fofouga agofa'ai agekapa agefiakoa,”

eoma. *Aisaea 10:22-23*

29 Deo ega iifa pukagai Aisaea eifa kakaua koa i'opoga:

“Lopia Isapu Akaiki'a auga, i'a ufu'a apa'a isa'i faepua'afuni'i koa aisama,

Sodom taonina papiau'i laa'i kemia koa i'opoga famia,

ke Komora taonina papiau'i laa'i kemia koa i'opoga famia,”

eoma. *Aisaea 1:9*

Israel Papiau'i Iesu Akepako'ania Auga Fouga

30 Ega koa aisama, kapa'ina agaifania? Iudea papiau'i laa'i au'i Deo maagai alo opai laoga maina muninai akepea au'i Iesu Kristo kepako'ania kainai, Deo isa alo opai au'i epamiai'i. 31 Kai Israel papiau'i alo'i opaina gamia keoma Moses ega iifa muninai kepea au'i, Deo isa alo opai au'i aepamiai'i. 32 Kapa puo?

Gome isa e'i pako'ai alo'i opaina femia auga muninai akepea kai, pinauga isa alo'i opaina agepamia koa ega'ina muninai kepea. Ega koa kekapa'isa, isa e'i pako'a Iesu Kristo eegai akeogeisa puo, Iesu auga kepo keagai eka papiau ife'i ke'anina auga koa kepo emia ife'i ke'anina ke'ualai. 33 Ega'ina fouga Deo ega iifa pukagai Deo iina eifa oma:

“Amoisa, Lau Sion ikugai papiau ife'i feke'anina kepo laogeisa.

Ke papiau epa'ualai'i auga fopa egae laogeisa.

Kai kaisau mo isa kepako'ania au'i afakemeagai,”

eoma.

*Aisaea 8:14***10**

¹ Aau akiu Kristiano papiaumi, lau Israel papiau'i fau'iai alou ko'agai anina laani, ke e'u megamega Deo eegai auga, Deo isa kania'i feagamauga laoma. ² Gome isa alo'i ko'agai Deo muninai kepea kai, Deo ega iifa ko'a logo auga kainai akepea auga ko'a mo laifafoua. ³ Gome Deo eegai alo opai laoga maina emai auga oko akelogo kai, ifo'i Deo maagai alo opai au'i fekemia auga keagaga kekapunia. Ega koa kekapaisa, Deo isa alo'i opaina fekemia eoma auga kainai akepea. ⁴ Gome Iesu Kristo auga, Moses ega iifa papiau Deo maagai alo opai au'i fepamia'i eoma pinauga auga isa epafua. Ega koa kaisau mo isa kepako'ania au'i Deo maagai alo opai au'i fekemia eoma.

⁵ Lau ega laifa oma, gome Moses ega iifa pukagai ega iifa muninai kepea alo opai au'i kegamia keoma auga fouga iina eifa oma: "Kaisau i'ina iifa'i ma'oai agekapa'i auga, ega'ina iifa'i kai'iai ageagu,"[✧] eoma. ⁶ Kai pako'a puogai Deo maagai alo opai au'i kemia auga fouga iina eifa oma: "Oi guami alogai foloifa foloinaka, 'Kaisau ufai age'agau?'[✧] folooma. (Ega'ina iifaga auga Iesu Kristo feake femai auga fouga eifania.) ⁷ "Ke oi guami alogai foloifa foloinaka, 'Kaisau ageake agelao a'isa papagai ipauma?'"^{*} folooma.

[✧] **10:5:** Lefitikus 18:5   [✧] **10:6:** Deuteronomy 30:12   ^{*} **10:7:** Deuteronomy 30:13 Grik malagai auga, 'Abyss'.

(Ega'ina iifaga auga Iesu Kristo maeai femaunimue auga fougā eifania.) ⁸ Ega koa aisama, Moses Deo ega iifa pukagai kapa'ina feifania eoma. Isa iina eifa oma: “Lopia ega iifa oi eemuai ekae; Ega'ina iifaga oi akemuai, ke guamuai isafa ekae,”[☆] eoma. Ega'ina iifaga pau aifafoua auga pako'a fougā eifania. ⁹ Pako'a iifaga ega'ina auga oi akemiai Iesu Kristo Lopia auga agoifafoua, ke alomi ko'agai Deo isa maeai epamaunimue auga agopako'ania aisama, Deo oi kaniami ageagamauga. ¹⁰ Gome oi alomi ko'agai Iesu agopako'ania aisama, Deo maagai alo opai aumi agomia. Ke oi akemiai Iesu Kristo Lopia auga agoifafoua aisama, Deo oi kaniami ageagamauga. ¹¹ Ega koa emia auga Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga mo emia: “Kaisau isa epako'ania auga, afaemeagai.”[☆] ¹² Ega'ina iifaga auga papiiau ma'oai mo fou'i eifania. Gome Iudea papiiau'i ke Iudea papiiau'i laa'i au'i fou epo'iai i'oina aga'o laa'i, Deo auga ifogamo isa ma'oai e'i Lopia emia. Ke kaisau mo Isa aka keifaga au'i, kapa felo'i ma'o agepeni'i. ¹³ Gome ega'ina fougā Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: “Papiiau ma'oai Lopia aka keifaga au'i, kania'i ageisagamau,”[☆] eoma.

¹⁴ Ega kainai papiiau Lopia akepako'ania koa aisama, ala koa i'opoga Isa aka akeifaga? Ke Isa fougā a'o akelogonia koa aisama, ala koa i'opoga Isa akepako'ania agekaina? Ke kai aga'o Isa fougā afaeinogonia koa aisama, ala koa i'opoga Isa fougā akelogo? ¹⁵ Ke Deo isa afaulai'i koa

---

☆ **10:8:** Deuteronomy 30:14 ☆ **10:11:** Aisaea 28:16 ☆ **10:13:** Joel 2:32

aisama, ala koa i'opoga isa akeinogo agekaina? Ega kainai Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: “Deo ega iifa faunina kepapea au'i auga ife'i efelo alogaina,” ✧ eoma.

¹⁶ Kai profeta Aisaea Deo ega iifa pukagai iina eifa oma: “Lopia, kaisau i'a a'a iifa epako'ania?” ✧ eoma. Ega'ina iifaga koa i'opoga, Israel papiau'i ma'oai laa'i kai, isa'i mo iifa faunina Iesu fougā kainai kepea. ¹⁷ Ega mo ganinagai, papiau iifa a'o kelogo aisama, Iesu kepako'ania. Ke ega'ina iifaga auga Iesu ega iifa faagagai emai. ¹⁸ Kai lau lapa'ani. Israel papiau'i ega'ina iifaga a'o akelogonia ma? Laa'i, isa ega'ina iifaga a'o kelogonia. Ega'ina fougā Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

“Lopia fougā iifafougā emia auga aina'i elao agofa'a fofougā a'o kelogonia,
ke e'i iifa elao agofa'a fua eafia,”
eoma.

Sam 19:4

¹⁹ Kai lau lapa'ani pugu. Israel papiau'i ega'ina iifaga oko akelogo ma? Laa'i, oko kelogo efua. Gome Moses eufai Deo ega iifa iina eifa oma:

“Oi Lau e'u ago papiau'i laa'i au'i ee'iai fopikupa auga laoga maina alakapa.

Ke Lau oi ago aga'o papiau'i kapa aga'o akelogo au'i ee'iai guami fekupu auga laoga maina alakapa,”

eoma.

Deuteronomy 32:21

²⁰ Ke profeta Aisaea isafa aimani'ina mo Deo ega iifa iina eifa oma:

“Papiau Lau afakekapunia au'i, akekapulaisau.

Ke papiaua Lau afakepa'ani ainiaua au'i, Lau ifou isa alaapakina peni'i,"

eoma.

Aisaea 65:1

²¹ Kai Deo Israel papiaua'i eifani'i auga fougaa Aisaea iina eifa oma:

"Papiaua Lau ainua akeafia au'i, ke keumakalainiaua au'i ee'iai aufa kina Lau imau lakalaisa,"

eoma.

Aisaea 65:2

11

Deo Israel Papiaua'i Isa'i Keague Au'i Gua'i Eaniia

¹ Ega koa aisama, lau lapa'ani pugu. Deo isa ega papiaua, Israel papiaua'i eumakalaini'i efua ma? Laa'i! Gome lau ifou isafa Israel papiaua'i aga'o. Lau Abraham okogai lamai, ke lau Israel ikupu'i epo'iai ikupu aka Benjamin keoma auga ikupuga au. ² Iifa gome Deo ega papiaua ufainagai elogo kakau'i au'i, aeumakalaini'i. Ke oi Deo ega iifa pukagai profeta Elaija Israel papiaua'i kapa'ina kekapaisa auga Deo maagai fou'i ala eifa oma auga fougaa alologo ma? Laopolaga oi ologo. ³ Elaija Deo epainia einaka: "Lopia, isa Oi emu profeta keaupugui'i, ke amu Oi kepa'a penio au'i afu'i keauoka'i. Ke lau ifou mo laague, ke isa lau isafa kekapuniaua kegaaupuguisau keoma,"[✧] eoma. ⁴ Ega aisama Deo isa ega iifa afa ala epenimue oma? Deo isa epainia einaka, "Lau papiaua 7000 deo pifoge aka Baal agogai akeanife'ua au'i Lau fauai lapaagu me'e'i keague,"[✧] eoma. ⁵ Ega puo pau kina isafa ega koa i'opoga, Deo ega

✧ **11:3:** 1 Kings 19:10, 14   ✧ **11:4:** 1 Kings 19:18

gafegafeai Israel papiau'i isa'i ekinani'i keague.
⁶ Ke Deo ega gafegafeai ega koa ekapaisa koa
 aisama, papiau e'i pinaugai Deo ega koa afaekapa
 pugu. Kai papiau e'i pinaugai Deo ega gakapa
 oma pugu koa aisama, Isa ega gafegafe auga
 gafegafe ko'a laa'i femia. ⁷ Kai kapa'ina emia
 efua? Israel papiau'i e'i pinaugai Deo maagai alo
 opai au'i fekemia auga kekapunia aefuafua kai,
 isa Deo maagai alo'i opaina aemia paisa. Kai Deo
 ekinani'i au'i mo, Deo maagai alo opai au'i kemia.
 Kai aekinani'i au'i gua'i e'inoka, Deo eifani'i auga
 aina akelogonia. ⁸ Isa fou'i Deo ega iifa pukagai
 iina eifa oma:

“Deo isa ainafua spirituga epenii'i,
 ke isa maa'i ekae kai kapa aga'o akeisa,
 ke isa aina'i ekae kai kapa aga'o a'o akelogo-
 nia mo emai pau kina,”
 eoma. *Deuteronomy 29:4; Aisaea 29:10*

⁹ Ke Deo ega iifa pukagai Davide isafa isa fou'i
 iina eifa oma:

“Isa e'i miamia fo'amaga ma'o auga pa, nio, ke
 isa ife'i feke'anina feke'ualai kapa'i koa
 fekemia,
 ke e'i laomai apala afa fekeafia auga ife'i
 feke'anina kapa koa femia.

¹⁰ Ke isa maa'i fe'umina ega koa kapa aga'o
 fakeisa, ke ofa'i felou umamo,”
 eoma. *Sam 69:22-23*

*Deo Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Kania'i Eaga-
 mauga Auga Fouga*

¹¹ Israel papiau'i faaga'iai ega koa emia koa
 aisama, lau lapa'ani pugu. Isa ke'ualai aisama,
 kelifu afe'ai puo, feke'ue Deo ega gafegafe

fekeafia auga afaekaina ma? Laa'i, agekaina! Kai isa Deo ega iifa laagai keaopagai puo, Deo papiau kania'i feagamauga eoma auga laoga maina Iudea papiau'i laa'i au'i ee'i elao. Ega koa Israel papiau'i isa ee'iai fekepikupa eoma. ¹² Kai Israel papiau'i Deo ega iifa laagai keaopagai, ke isa Deo ega gafegafe kepagea auga, agofa'a fofouga alogai Iudea papiau'i laa'i au'i Deo ega kapa felo'i ma'oi isa faaga'iai kemia. Ega koa aisama, Deo ega logoai Israel papiau'i kania'i ageisagamau eoma auga ko'a ipauma agemia aisama, agofa'a fofouga papiau'i Deo ega kapa felo'i keafi kakaua auga koa i'opoga kai, pau isa auga laagai ma'o alogaina akeafi'i.

¹³ Kai lau oi Iudea papiaumi laa'i aumi lapainimi. Lau Iudea papiau'i laa'i au'i e'i apostolo lamia, isa fau'iai ega'ina pinauga lakapa paisa koa aisama, lau e'u pinauga ega'ina auga Deo maagai kapa akaiki'a ipauma lapamia. ¹⁴ Lau ega lakapa oma auga, lau ifou e'u papiau Deo Iudea papiau'i laa'i au'i kania'i eagamauga auga fekeisa fekepikupa, ega koa isa Iudea papiau'i laa'i au'i koa kegamia akeoma aisama, Deo isa epo'iai papiau isa'i kania'i feagamauga laoma. ¹⁵ Gome Deo isa eumakalaini'i auga, Deo agofa'a fofouga fou kegagao. Ega koa aisama, Deo isa ageafimue'i pugu aisama, Deo maagai kemae koa i'opoga auga agepamaunimue'i akeagu aoniamo.

¹⁶ Kai Iudea papiau'i Deo ekinani'i au'i alaafi'opo'i alaifania. Palafa isa mo Deo kepa'a peni kakaua auga Deo maagai elolofa koa aisama, palafa fofouga Deo maagai elolofa. Ke au

gagamuga Deo maagai elolofa koa aisama, au aga au'i isafa Deo maagai kelolofa. ¹⁷ Kai Iudea papiaui auga olive auga ko'a ipauma auga koa i'opo'i. Ke oi Roma Kristiano papiaumi auga, ago alogai olive auga euki auga koa i'opomi. Kai olive auga ko'a ipauma auga aga isa'i kefaiponi'i. Ke oi, ago alo olive auga koa i'opoga aumi auga, Deo eafiimi olive ko'a ipauma auga faagagai eogefoumi. Ke pau olive ko'a gagamugai fo'ama felo eafia auga, oi fou kaimialao oafia. ¹⁸ Deo ega koa ekapaisa koa aisama, olive auga ko'a auga aga kefaiponi'i au'i ee'iai foloaina'au. Kai oi afoaina'au koa aisama, i'ina foopolaga. Oi auga au aga mainimi, ke oi au gagamuga fo'ama alopenia kai, au gagamuga oi fo'ama epenimi.

¹⁹ Ega puo oi iina foifa oma, “Olive ko'a auga aga kefaiponi'i, ega koa lau fekeafiau olive ko'a auga faagagai fekeogefouisau,” fooma. ²⁰ Iifa gome, ega'ina iifaga ko'a ipauma. Kai Iudea papiaui olive auga ko'a ipauma au'i isa'i e'i pako'a laa'i kainai kefaiponi'i. Ke oi auga emi pako'a kainai, oi isa afu'i oafia olive auga ko'a ipauma auga faagagai oafiau oapae. Ega puo oi ifomi foloau afagainimi kai, Deo maagai fomani'i. ²¹ Gome Deo Israel papiaui olive auga ko'a auga aga mo ganinagai, aepua'afuni'i kai, efaiponi'i koa aisama, oi olive auga ago alogai euki auga aga aumi isafa, afaepua'afunimi kai agefaiponimi agekaina.

²² Ega puo Deo ega gafegafe akaiki'a auga, ke ega gua'inoka auga fou foopola felo'i. Deo kaisau e'i pako'ai ke'ualai au'i ee'iai gua e'inoka

kai, oi Isa ega gafegafe akaiki'a alogai agoagu afaefuafua koa aisama, Isa oi eemiai agegafegafe. Kai oi Isa ega gafegafe akaiki'a alogai afoloagu mo afaelao koa aisama, oi isafa olive auga ko'a auga faagagai agefaiponimi. ²³ Kai Israel papiau'i e'i pako'a laa'i auga akepua'afuga Lopia akepako'ania aisama, akemue akelao olive ko'a auga faagagai akeafiau pugu. Gome Deo auga au aga efaipoga auga ageafia afugai ageogemue pugu agekaina. ²⁴ Lau ega laifa oma, gome oi Iudea papiiumi laa'i aumi, olive auga ago alogai euki auga aga kefaipoga auga koa i'opomi. Kai oi alomue afumi ipauma alolao kai, olao olive ko'a kefauga auga faagagai keogefoumi. Ega koa aisama, Israel papiau'i, olive auga ko'a auga aga kefaiponi'i au'i, Deo isa ageafi'i isa ifo'i e'i au ko'a auga faagagai ageogefou'i auga afae'inoka agemame'a alogaina.

Israel Papiau'i Kania'i Ageisagamau Auga Fouga

²⁵ Aau akiu Kristiano papiiumi, lau ega laifa oma, gome Israel papiau'i faaga'iai ogefaka kapa aga'o ekae auga, fouga fologo felo laoma. Ega koa oi ifomi ikifa aumi folooma laoma. Ega'ina ogefaka auga, Israel papiau'i auga Deo agogai gua'i age'inoka mo agelao Deo ega logoai Iudea papiau'i laa'i kania'i feagamauga eoma au'i ma'oai kania'i ageagamauga kinagai aisama, isa e'i gua'inoka agefua. ²⁶ Ega puo Deo ega iifa pukagai eifania koa i'opoga Israel papiau'i ma'oai kania'i ageisagamau. Deo iina eifa oma:

“O i kaniami isagamauga auga aga'o Sion ikugai agemai.

Ke isa Iakobo okogai kemai au'i,
Deo afakeau afagaina auga laoga maina eegai ageafilai'i.

²⁷ Ke Lau isa e'i laomai apala'i laa'i alapamia aisama,
ega'ina auga Lau nini'ani kapula ipauma isa ee'iai lakapa auga agemia,”

eoma.

Aisaea 59:20-21; 27:9

²⁸ Israel papiau'i iifa faunina Iesu fouga keumakalaina kainai, oi ega'ina iifaga a'o ologonia. Ega koa emia puo, oi faumiai isa Deo ega ou au'i kemia. Kai Deo isa ekinani'i kainai auga, Abraham ke okogai kemai au'i e'i papiau kemia, Deo alo ko'agai isa ani'i eani. ²⁹ Gome Deo opo i'oina afaepamia kaisau gaifani'i eoma auga ageifani'i paisa, ke ega pipeni kaisau gapeni'i eoma auga agepeni'i paisa. ³⁰ Lau ega laifa oma, gome oi Iudea papiiumi laa'i aumi isafa ufainagai Deo aina aloafia. Kai pau Israel papiau'i Deo aina akeafia kainai, oi Deo aina oafia aisama, Deo ega guani oi oafia. ³¹ Oi Deo ega guani oafia auga kainai, pau Israel papiau'i Deo aina akeafia, ega koa isa isafa Deo ega guani fekeafia eoma. ³² Gome Deo papiau aumauni ma'oai isa aina fakeafia auga laoga mainai egopei'i. Ega koa ega'ina papiau'i ma'oai gua'i feania eoma.

Deo Isau Afagaina Fouga

³³ Deo ega ekapa oma puo, ega ikifa ke ega logo akaiki'a ipauma emoai alogaina.

Ke Isa ega laomai fofouga ala koa auga kai
aga'o agekapulaisa afaekaina.

Ke Isa ega keaga fofouga ala koa auga kai
aga'o agelogo afe'ai afaekaina.

Ega'ina fouga auga Deo ega iifa pukagai iina eifa
oma koa i'opoga:

³⁴ “Papiau kapa Deo kapa'ina eopolaga auga el-
ogo,
o papiau kapa Isa magogoga eauga?” *Aisaea*
40:13

³⁵ “Papiau kapa Deo kapa aga'o epenia, ega koa
Deo isa ima afa feoge?” *Job 41:11*

³⁶ Gome kapa ma'oai auga Isa epagama'i, ke Isa
faagagai, ke Isa faugai kapa ma'oai kekae.
Deo ega'ina auga au akaiki'a fapamia aoni-
amo. Amen.

12

Kristiano Papiau'i E'i Agu Mamaga

¹ Ega puo aau akiu Kristiano papiaumi, Deo
ega guani akaiki'a i'a epenii'a kainai, lau lapaini
kapulanimi. Oi maami mauninai oaguega kai,
ifomi imaaumi Deo maagai felolofa, ke Deo alo
opagama auga kapa koa fopamia isa fopa'a penia.
Ega'ina auga oi alomi ko'agai Deo foau afagaina
auga laoga maina. ² Ke oi i'ina agofa'a laoga
maina muninai folopea kai, oi Deo maagai alomi
fofouga mamaga auga faagagai oi alomi feponi.
Ega koa oi Deo ega logo felo ipauma, eegai alo
egama, ke kapa aga'o eegai aeafi'afu auga logo
kapa'ina auga foisa fologo felo eoma.

³ Ke Deo ega gafegafe akaiki'a lau epeniiu
auga kainai, lau oi ma'oai aga'o aga'o lapainimi:

Oi ifomi kaisau auga foopola felo kai, ega'ina laagai auga foloopolaga. Kai Deo pako'a ala koa oi epeniimi auga faagagai, oi alomi felogai ikifai ifomi kaisau auga foopola felo alogaina. ⁴ Gome i'a aga'o aga'o imaa'u'a aga'omo kai, imaa'u'aisai kapa'a ma'o kekae. Kai imaa'u'aisai kapa'a ma'o ega'ina au'i, e'i pinauga aga'omo laa'i. ⁵ Ega koa i'opoga, i'a aalogai alogaina mo ganinagai, Iesu Kristo fou amia kainai, Iesu faagagai i'a ma'oai imaa'u'a aga'omo emia. Ke i'a aga'o aga'o faaga'aisai aafiau aague. ⁶ Ke Deo ega gafegafe akaiki'a i'a epenii'a auga faagagai, i'a pipeni i'oi'i i'oi'i aafii'i. Au aga'o profeta koa i'opoga Deo ega iifa feifafoua auga pipenina eafia koa aisama, Deo isa ega pako'a ala koa epeniia auga faagagai, pipeni ega'ina fepapinauga. ⁷ Ke au aga'o Deo ega pinauga fekapa auga pipenina eafia koa aisama, isa Deo ega pinauga fekapa. Ke au aga'o fepamalele auga pipenina eafia koa aisama, isa fepamalele. ⁸ Ke au aga'o magogo kapula feauga auga pipenina eafia koa aisama, isa magogo feauga. Ke au aga'o ega amu papiau kapa'ina anina keani auga fou feke'ea auga pipenina eafia koa aisama, isa gafegafeai ega amu ega'ina papiau'i fou feke'ea. Ke au aga'o kapa ma'oai fe'ima'i auga pipenina eafia koa aisama, isa alo ko'agai kapa ma'oai fe'ima'i. Ke au aga'o papiau gua'i feania auga pipenina eafia koa aisama, isa alogamai papiau gua'i feania.

⁹ Ke alomi ko'agai papiau ani'i oani aisama, pifogai folokapa kai alomi ko'agai fokapa. Ke kapa'ina apala auga alomi ko'agai anina foloani

kai kapa felo'i au'i foafiapi'i. ¹⁰ Ke Iesu Kristo akagai aami akimi ko'a ipaumami koa fopami-aimi, alomi ko'agai animi foani. Ke epomiaia aga'o aga'o fopalopia kakaumi. ¹¹ Ke folo'apolo kai fopinauga alogaina. Ke Deo ega Spiritu oi alomiaia lo koa fepaaga, Lopia ega pinauga fokapa. ¹² Ke Deo fou agoagu auga afia'amagai alogamai foagu. Ke kina apala'i agoafi'i mo ganinagai, gamuga mo foopo. Ke aufa kina alomi ko'agai fomegamega faefuafua. ¹³ Ke Deo ega papiaua kapa aga'o anina keani au'i fou emi amu fo'ea. Ke emi e'ai papiaua foifa koko'i faefuafua.

¹⁴ Ke papiaua oi keafi apalanimi au'i, Deo kapa felo'i isa fepen'i fooma. Deo kapa felo'i isa fepen'i fooma kai, afa apala gapeni'i folooma. ¹⁵ Ke papiaua kapa'i alo'i egama au'i fou alomi fegama. Ke kapa'i keapepe au'i fou foapepe. ¹⁶ Ke aga'o aga'o alomi aga'omo femia foagu. Ke folo'aina'au kai, papiaua e'ele'i au'i fou fomia folao fomai. Ke oi ifomi mo ikifa aumi folopami-aimi.

¹⁷ Ke aufalao aga'o apala oi faagamiaia ekapa aisama, oi isafa isa eegai apala folokapa. Ke foisa felo papiaua ma'oai ago'iai kapa'ina felo auga mo fokapa. ¹⁸ Ke oi faagamiaia afekaina koa aisama, papiaua ma'oai fou gagaoai foagu. ¹⁹ Ekefa'au aumi, aufalao aga'o oi faagamiaia kapa'ina ekapaisa auga afa foloogemue. Kai Deo afuga foa'amala Isa guakupugai ega'ina oko fepakaisa. Gome Deo ega iifa pukagai Lopia iina eifa oma:

“Afa isogemue auga Lau apu, Lau ega'ina afa alapipeni,”

eoma.

Deuteronomy 32:35

²⁰ Kai Deo ega iifa pukagai iina eifa oma koa i'opoga mo fokapa:

“Oi emi ou auga inaega ekimu koa aisama, fo'ama fopenia feania. Ke aiso afekupu koa aisama, kapa aga'o fopenia feinu.

Ega agokapa oma alogai, kania laagai lo i'a agogoa,”

eoma.

Proverbs 25:21-22

Ega'ina auga i'a lo isapuga gamuga aopo koa i'opoga, isa meagai isapuga gamuga ageopo age-meagai alogaina. ²¹ Ke laomai apala oi faepalutini kai, oi laomai felogai laomai apala ega'ina fopalutinia.

13

Isapu Keafia Papiau Ke'ima'i Au'i Aina'i Foafia

¹ Papiau ma'oa'i auga, papiau kapa'i isapu keafia papiau ke'ima'i au'i aina'i fekeafia. Gome ega'ina isapuga auga Deo afaepeni'i koa aisama, isa isapu afakeafia papiau afake'ima'i. Kai pau isa isapu keafia papiau ke'ima'i auga, Deo epagama puo, isa isapu keafia papiau ke'ima'i. ² Ega puo kaisau isapu keafia au'i ageumakalaini'i koa aisama, Deo epagama auga eumakalaina. Ke kaisau ega ekapa oma auga, isa ifo ega laomai apala afa epenia koa i'opoga. ³ Gome isapu keafia papiau ke'ima'i au'i auga, papiau laomai felo kekapa au'i ee'iai auga, isa papiau ipamani'ini'i au'i laa'i. Kai papiau laomai apala kekapa au'i ee'iai auga, isa papiau ipamani'ini'i au'i kemia. Oi anina oani isapu

eafia epamani'inimi auga papagai fopealai ooma ma? Ega ooma koa aisama, kapa'ina felo auga mo fokapa ega koa isa oi ageifa felo penimi. ⁴ Gome isa Deo ega pinauga auga, oi faumiai felo mo fekapa. Kai oi kapa'ina apala'i au'i agokapa'i aisama fomani'i, gome isa ifani a'ifaga aeafi aagenia mo. Gome isa Deo ega pinauga auga, ke isa Deo ega guakupu papiiau kapa kapa'ina apala'i ekapa'i auga agepenia auga. ⁵ Ega puo oi isapu keafia papiiau ke'ima'i au'i aina'i foafia paisa. Kai ega'ina agokapa auga Deo ega guakupu kainai laa'i kai, oi alomia'i isa aina foafia auga felo kainai ega koa fokapa.

⁶ Ega'ina puogai oi tax ooge, gome isapu keafia papiiau ke'ima'i au'i auga, Deo ega pinauga au'i, ke aufa kina ega'ina mo pinauga kekapa. ⁷ Ega kainai oi kaisau kapa'ina fopeni'i auga fopeni'i paisa. Ke moni tax fooge keoma koa aisama fooge paisa. Ke moni laa'i aisama, amu tax fopamia fooge keoma koa aisama, ega'ina fokapa paisa. Ke kaisau fomani'iaina keoma auga, fomani'iaina paisa. Ke kaisau au akaiki'a fopamia keoma auga, au akaiki'a fopamia paisa.

Alomi Ko'agai Aga'o Aga'o Animi Foani

⁸ Ke kai aga'o eegai foloapitole kai, alomi ko'agai aga'o aga'o animi foani auga apitole fopa'ua faefuafua. Gome kaisau alo ko'agai aufalao aga'o anina eani auga, Moses ega iifa kapa'ina fakapa eoma auga, isa ma'oai ekapa'i koa i'opoga. ⁹ Gome Moses ega iifa kapula ega'ina auga, “Kaisau fou aloamage auga fou folofeu amage koa laoga maina apala folokapa,” “Ke kai

aga'o foloaupugua,” “Ke folopainao,” “Ke kapa apala'i folomaani'i.”✠ Ke iifa kapula'i ega koa'i ma'oi auga, iifa kapula i'ina alogai keka afe'ai: “Oi alomu ko'agai ifomu animu loani koa i'opoga, emu e'a ipafe auga isafa anina ega foani oma.”✠
¹⁰ Ke aufalao aga'o alo ko'agai papiau ma'oi ani'i eani koa aisama, ega'ina papiau'i afaepalifu'i. Ega puo kaisau alo ko'agai papiau ma'oi ani'i eani auga, Moses ega iifa alogai kapa'ina fakapa eoma auga ma'oi ekapa afe'aini'i.

¹¹ Ke pau kina kapa auga i'a alogo. Pau auga i'a a'a feuai fa'ue auga kina maaga ekainia. Gome i'a Iesu apako'ania mo kinagai, Deo fuagai i'a kania'a feagamauga auga kina aakai. Kai pau auga ega'ina kina emai efua. ¹² Gapi auga ega kina efua pau afa'agamo egani. Ega puo umina lao'i mai'i apala'i au'i amapua'afuni'i kai, eaea lao'i mai'i auga ifani au'i e'i pipaini amu'i koa amapamia'i amaafi'i. ¹³ Ke kinai apea koa i'opoga, laomai felo'i isafa mo amakapa'i. Kai a'oa'o akaiki'a'i akapa'i, ke inuinu auga miamia'i falakapa'i. Ke papiau fou akeamage kai fou kefeu amage koa lao'i mai'i apala'i i'oi'i i'oi'i isafa falakapa'i. Ke ifo'a mo epo'aisai falaakekua, ke falapikupa. ¹⁴ Kai Lopia Iesu Kristo fou aga'omo fomia tiapu koa foi'iuka, ke papiau aumauni laoga maina apala kapa'ina emaaga auga ala gokapa oma auga opolaga foloafia.

14

✠ **13:9:** Exodus 20:13, 15, 17; Deuteronomy 5:17-19, 21 ✠ **13:9:** Lefitikus 19:18

Pako'ai Kekapula Ke Keapoke Au'i Fou Fou'i

¹ Pau kaisau ega pako'ai eapoke auga foifa koko. Kai isa kapa'ina ageifania auga opolamiai foloopolaga felo, o apala folooma. ² Iifa gome au aga'o ega pako'ai fo'ama ma'oai ageani'i agekaina eoma. Kai au i'oina aga'o ega pako'a eapoke auga titi aeania. ³ Ega puo au fo'ama ma'oai eani'i auga, au titi aeani'i auga faeisa papa. Ke au titi aeania auga, au fo'ama ma'oai eani'i auga laomai apala ekapa faeoma. Gome Deo au fo'ama ma'oai eani'i auga isafa eafia. ⁴ Ke oi aumi, oi kai puo, aufalao aga'o ega pinauga auga, felo o apala ekapa ooma? Isa e'ima auga mo, isa ega pinaugai eapa inoka, o e'ualai auga fougua feifania. Oi ega foifa oma mo ganinagai, isa ageapa agekaina, gome Lopia isa ega pinaugai agepakapulania ageapa agekaina.

⁵ Ke au aga'o eopolaga kina aga'o auga, kina aga'o eka'egaina eoma. Kai au aga'o auga, kina ma'oai i'opo'i aga'omo eoma. Kai isa auni'i alo'iai kapa'ina keopolaga auga alo'i ko'agai fekekapa. ⁶ Au kapa kina aga'o akaiki'a eoma auga, Lopia faugai ega ekapa oma. Ke au kapa fo'ama ma'oai eani'i auga Lopia faugai eania. Gome isa Deo tenkiu epenia kai eania. Ke au kapa fo'ama isa'i mo eani'i auga, Lopia faugai ekapa, ke Deo tenkiu epenia. ⁷ Gome kai aga'o ifo mo faugai eague auga, i'a epo'aisai laa'i. Ke kai aga'o ifo mo faugai emae auga isafa, i'a epo'aisai laa'i. ⁸ I'a aaguega koa aisama, i'a Lopia faugai aague. Ke i'a agamae koa aisama, Lopia faugai agamae. Ega puo i'a faagu, o fama mo ganinagai,

i'a ma'oai Lopia apuga.

⁹ Gome ega'ina puogai Iesu Kristo emae ke emaunimue pugu, ega koa kema'e au'i ke keague au'i fou kai'ialao e'i Lopia femia eoma. ¹⁰ Ega koa aisama, kapa puo oi aami akimi Kristiano au'i laomai felo o apala kekapa ooma? O kapa puo oi aami akimi oisa papa'i? Oi ega'ina folokapa, gome i'a ma'oai Deo eagu papi'au e'i laomai felo, o apala afa epeni'i auga afuga agogai agaapa. ¹¹ Gome ega'ina fougā Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

'Lopia eifa,

“ Iifa ko'a, Lau laague alogai papi'au ma'oai
Lau agouai akeanife'u.

Ke mala ma'oai papi'au'i Deo maagai ko'a mo
akeifafoua' ”

eoma.

Aisaea 45:23

¹² Ega puo Deo ega eifa oma koa i'opoga, i'a aga'o aga'o kapa'ina akapaisa auga fougā, ifo'a Deo maagai agaifa felo.

¹³ Ega puo i'a aga'o aga'o apaini'a kapa'ina akapa auga felo, o apala aoma auga laoga maina fapaapakipo. Kai oi opomi fokapuga, ega koa aami akimi ago'iai ife'i feke'anina feke'ualai auga kepo folooge ke isa e'i keaga fokaisapua auga kapa aga'o ago'iai folooge. ¹⁴ Lau auga Lopia Iesu Kristo fou amia. Ke lau alou ko'agai lapako'ania auga, fo'ama ma'oai ifo'i auga ake-ofu. Kai kaisau kapa aga'o eofu eoma koa aisama, isa eegai ega'ina kapa auga eofu paisa. ¹⁵ Ke oi aamu akimu Kristiano auga oi kapa'ina loania kainai, alo emafu koa aisama, oi alomu ko'agai

papiau ma'oi ani'i loani auga laoga mainai alok-agakaga. Oi emu anianiai aamu akimu Kristiano papiau'i, Iesu Kristo fau'iai emae au'i folopalifu'i. ¹⁶ Ega koa aisama, oi kapa'ina felo ooma auga, papiau folologoaini'i ega'ina kapa, Deo maagai apala fakeoma. ¹⁷ Gome Deo ega agofa'ai auga, oi kapa'ina oania, ke oinu auga kapa aga'o laa'i. Kai Deo ega Spirituai oi Isa maagai alo opai aumi omia, gagaoi ke alogamai oagu auga kapa akaiki'a. ¹⁸ Gome kaisau Iesu Kristo faugai ega epinauga oma auga, Deo alo epagama, ke papiau isa eegai keifa felo.

¹⁹ Ega puo i'a papiau fou gagaoi faagu ke aga'o aga'o fapalagaini'a fapakapulani'a auga laoga maina muninai fapea. ²⁰ Kai i'a fo'ama mo puogai Deo papiau fau'iai kapa'ina ekapaisa auga falapalifua. Iifa gome fo'ama ma'oi akeofu. Kai au aga'o fo'ama eania kainai, aaga akina Kristiano auga epa'ualaisa koa aisama, ega'ina auga apala. ²¹ Ega kainai titi oania, o fino oinu, o kapa'ina mo okapa aami akimi Kristiano au'i opa'ualai'i koa aisama, ega'ina kapa'i apala'i puo folokapa'i.

²² Ega puo i'ina kapa'i ala opako'a oma'i auga, oi Deo mo fou epomia'i feka. Kaisau ifo mo kapa'ina ekapa auga apala afaeoma koa aisama, isa auga Deo eegai kapa felo'i eafi'i auga. ²³ Kai kaisau opo gua epamia kai eaniani koa aisama, isa ifo ke Deo isafa isa apala ekapa eoma. Gome isa kapa'ina eania auga fo'ama ma'oi akeofu auga pako'aga faagagai aemai. Ke kapa ma'oi

15

ega'ina pako'agai akemai auga, Deo maagai laomai apala. ¹ Ega koa aisama, i'a a'a pako'ai akapula au'a, kaisau e'i pako'a aekapula au'i, e'i apoke fapua fou kai'alao faagu. Kai i'a ifo'a mo alo'a falapagama. ² I'a aga'o aga'o a'a e'a ipafe papiau'i felo'i fekemia kainai alo'i fapagama, ega koa fapalagaini'i e'i pako'a feuki. ³ Gome Deo ega iifa pukagai Iesu Kristo fougā iina kepapua oma: “Kaisau oi eemiai keifa apala au'i e'i iifa apala'i lau faagauai kemia.”[☆] Iifa ega'ina koa i'opoga Iesu Kristo ganinagai, ifo alo aepagama. ⁴ Ufainagai Deo ega iifa pukagai i'a fekepamalenia keoma puo, kapa ma'oai kepapua'i. Ega koa kina apala'i akemia mo ganinagai gamuga mo faopo faafiapia mo, ke Deo ega iifai magogo kapula epenii'a auga faagagai, i'a agu pagai afugai agaagu auga afia'amaga fapa'aua keoma.

⁵ Lau lamegamega, ega koa oi Iesu Kristo muni-nai opea alogai, Deo papiau alo'i fekeafiapia mo ekapa auga, ke magogo kapula ipenina inagome auga, oi alomi aga'omo femia auga Spirituga fepenimi laoma. ⁶ Ega koa oi alomi aga'omogai ke akemiai Deo, i'a a'a Lopia Iesu Kristo Ama auga aka akaiki'a fopamia laoma.

⁷ Ke Iesu Kristo oi au afagai Deo fopenia eoma kainai eafimi koa i'opoga, oi aga'o aga'o isafa foifa kokoimi. ⁸ Gome lau lapainimi, Iesu Kristo Deo ega iifa ko'a auga faugai Iudea papiau'i* e'i pinauga auga emia. Ega koa Deo Iudea papiau'i

---

[☆] 15:3: Sam 69:9 * 15:8: Grik malagai auga, 'papiau maguae'i faaga iifalaina emia au'i e'i pinauga auga emia.'

ufu'i apa'i maa'iai iifa kapula ekapaisa auga ko'a fepamia eoma. ⁹ Ega koa Iudea papiiau'i laa'i au'i isafa Deo papiiau gua'i eania auga faugai, Deo aka akaiki'a fekepamia eoma. Iesu ega koa ekapaisa auga fougua Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

“Ega'ina kainai lau Iudea papiiau'i laa'i au'i epo'iai oi alaau afagainio.

Ke au afagai iifi'i alaifini'i akamu alaau afagaina.” *2 Samuel 22:50; Sam 18:49*

¹⁰ Ke iina isafa kepapua oma:

“Iudea papiiumi laa'i aumi, Deo ega papiiau fou amoaogama.” *Deuteronomy 32:43*

¹¹ Ke i'ina isafa kepapua:

“Oi Iudea papiiumi laa'i aumi ma'oai Lopia amoau afagaina, ke papiiau ma'oai Isa amoau afagaina.” *Sam 117:1*

¹² Ke profeta Aisaea isafa Deo ega iifa pukagai iina eifa oma:

“Jese[†] okogai au aga'o agemai.

Isa age'uegekae Iudea papiiau'i laa'i au'i age'ima'i.

Ke Iudea papiiau'i laa'i au'i Isa eegai akeafia'ama,”

eoma.

Aisaea 11:10

¹³ Lau lamegamega Deo i'a a'a afia'ama inagome auga opako'ania alogai, Isa alogama ke gagao ma'oai oi alomi fepapogua laoma. Ega koa Deo ega Spiritu isapugai, oi Deo ega isapu, ke eaea

[†] **15:12:** Kin Davide ama

fou agoisa'i afia'amaga opa'aua auga, afia'amaga akaiki'a ipauma femia laoma.

Paulo Iudea Papiau'i Laa'i Au'i Fau'iai Ega Pinauga Ekapa

¹⁴ Auu akiu Kristiano papiiumi, Deo maagai laomai felo'i, ke Deo ega iifa ma'oai ke aga'o aga'o fopamalelenimi fekaina auga la'o'i mai'i ma'oai oi alomi epogu auga lau alou ko'agai lapako'ania.

¹⁵ Kai Deo ega gafegafe akaiki'a lau epeniiu auga kainai, lau alou ekapula alogaina, i'ina malelega alogai nini'ani isa'i lapapua'i, oi fapaopolanimi pugu laoma.

¹⁶ Deo ega gafegafe lau epeniiu auga, lau Iudea papiau'i laa'i au'i fau'iai Iesu Kristo ega pinauga ikapa au famia eoma. Ega'ina pinaugaga auga sakedote au'i Deo ega pinauga kekapa koa i'opoga, lau iifa faunina Iesu fougaga Deo eegai emai auga, ega'ina papiau'i maa'iai faifafoua eoma. Ega koa Iudea papiau'i laa'i au'i Deo ega Spirituai alo lolofa au'i fekemia, ke amu Deo kepalao penia, ke Deo ega'ina amu'i ani'i eani eafi'i au'i koa i'opo'i fekemia eoma.

¹⁷ Ega puo lau Iesu Kristo fou amia kainai, lau Deo faugai lapinauga auga aina'auga lapa'aua.

¹⁸⁻¹⁹ Gome lau Deo ega Spiritu isapugai kapa'ina laifania auga, ke Deo ega isapu akaiki'a gougaga, ke mirakulo isapu'i lakapai'i au'i faaga'iai Iesu Kristo Iudea papiau'i laa'i au'i epapea'i elaoaini'i, Deo aina keafia. Lau kapa i'oina aga'o fougaga afalaifania kai, Iesu Kristo lau faagauai kapa'ina ekapai'i efua au'i mo fou'i alou kapulagai alaifani'i. Ega puo lau iifa faunina Iesu Kristo fougaga fofougaga Ierusaleme taoninai la'ina

laifafoua mo lalao ago agoma ipauma Illirikum foegai. ²⁰ Lau Iesu Kristo akelogo afu'iai iifa faunina fainogonia auga alou ko'agai launiaimoimo fakapa laoma. Ega koa lau papiiau aga'o pin-auga ekapa kakaua auga laagai falaapau pinauga falakapa laoma. ²¹ Kai Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma koa i'opoga mo fakapa laoma:

“Kaisau isa fougā maa'iai akeifania au'i isa akeisa,
 ke kaisau isa fougā a'o akelogonia au'i,
 isa kaisau auga oko akelogo felo.” *Aisaea*
 52:15

²² Ega kainai lau oi eemi mafai laoma kai kina ma'o keagau ekupu. ²³⁻²⁴ Kai pau auga lau e'u pin-auga i'ina afu'iai lapafua efua, ke pau afu aga'o falao auga afuga aga'o laa'i. Ke lau inipo ma'o alafai maoma maisami laoma kainai lau Spain alalao aisama, ega koa fakapa laoma. Gome lau anina laani lau Spain alalao alogai, ke oi afumiai alapea pagai alogai oi faisami laoma. Ke lau oi fou faagu ega'ina alogama fapa'aua afa'agamo afegai kai, oi lau e'u inegeai fopalagainiau Spain falao laoma. ²⁵ Kai pau auga lau Deo ega papiiau Ierusalemē taoninai keagu au'i fau'iai pinauga aga'o fakapa laoma puo, ega lalao. ²⁶ Gome Deo ega papiiau Masedonia, ke Akaia ago'iai keague au'i, Ierusalemē taoninai Deo ega papiiau epo'iai ulalu au'i keague au'i fau'iai alogamai moni kepagago. ²⁷ Isa alogamai ega kekapa oma, ke iifa ko'a isa Deo maagai auga Ierusalemē taonina papiiau'i ee'iai keapitole. Gome Iudea papiiau'i laa'i au'i, Iudea papiiau'i Deo ega Spiritu kapa felo'i epipeni au'i isa fou kai'ialao keafia auga isa

Iudea papiâu'i ee'iai keapitole koa i'opoga. Ega koa aisama, isa ee'iai agofa'a kapa'i kekae au'i Iudea papiâu'i fou kai'ialao feke'ea laoma. ²⁸ Ega puo lau isa Deo ega papiâu kemia auga, puaga koa eogeisa auga monina alafakelaisa Iudea papiâu'i alapeni'i, ke ega'ina pinauga alapafua aisama Spain alalao. Ke ega alalao alogai, alafai oi isafa alaisami. ²⁹ Lau lalogo oi eemi alafai aisama, Iesu Kristo kapa felo'i ma'oai epipeni auga fofouga alaafi'i eemi alafai.

³⁰ Aau akiu Kristiano papiâumi, lau i'a a'a Lopia Iesu Kristo faagagai, ke Deo ega Spiritu alo ko'agai papiâu ani'i eani auga Spiritugai lagoi kapula penimi, oi lau fou famia fauniaimoimo lau fauai Deo famegamega penia. ³¹ Ke fomegamega, ega koa Deo lau Iudea agogai pako'a papiâu'i laa'i au'i ee'iai fepapealaisau. Ke Deo ega papiâu Ierusalem taoninai keagu au'i, alogamai lau isa fau'iai pinauga alakapa auga fekeafia laoma. ³² Ke fomegamega isafa, ega koa Deo ega logoai lau alogamai oi eemi fafai, ke oi lau fou kai'alao alo'a fekakipo laoma. ³³ Lau lamegamega Deo gagao inagome auga oi ma'oai fou foagu laoma. Amen.

16

Pamego Fua

¹ Lau i'a afakua'a Kristiano papiëga Febe Kenkrea ufapogai iifi e'agai epinauga auga fouga oi maamiaia alaifania. ² Lau oi lagoinimi Lopia akagai, Deo ega papiâu ala foifa koko oma'i eoma auga laoga mainai foifa koko'i. Ke lagoinimi

pipalagai kapa oi eemiai feafia eoma auga isafa fopenia. Gome isa papiiau ma'o epalagaini'i, ke lau isafa epalagai aloganiau.

³ Ke papie aka Prisila ke au aka Akuila Iesu Kristo faugai lau fou apinauga au'i e'u pamego iifa'i fopeni'i. ⁴ Isa lau fauai mae mauni epogai kelao kemai. Lau mo laa'i kai iifi e'a papiiau'i Iudea papiiau'i laa'i au'i ma'oai isafa isa tenkiu akaiki'a kepeni'i.

⁵ Ke Kristiano papiiau'i Prisila Akuila auni'i e'i e'ai kekaigugu au'i isafa lau e'u pamego iifa'i isa fopeni'i.

Ke lau ekefa'au Epaenetus Asia agogai eufai eponi Iesu Kristo epako'ania auga, lau e'u pamego iifa'i isa fopenia.

⁶ Ke papie aka Maria oi faumiai epinauga kapula auga, lau e'u pamego iifaga fopenia.

⁷ Ke aau akiu au'i au aka Andronikus, ke papie aka Junias auni'i lau fou atipula au'i, lau e'u pamego iifa'i fopeni'i. Ke apostolo ma'oai isa au akaiki'a'i kepamia'i, ke lau Iesu Kristo alapako'ania koa kai, isa keufai Iesu Kristo kepako'ania.

⁸ Ke au aka Ampliatus, Lopia fou kemia kainai alou ko'agai anina laani auga, e'u pamego iifa'i fopenia.

⁹ Ke Iesu Kristo faugai fou apinauga auga aka Ubanus, ke ekefa'au aka Stakis fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹⁰ Ke au aka Apeles, Iesu Kristo faugai ke'opoisa, ke Kristiano auga ko'a emia auga, e'u pamego iifa'i fopenia.

Ke au aka Aristobulus ega famili au'i fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹¹ Ke aau akiu aka Herodion auga e'u pamego iifa'i fopenia.

Ke au aka Nasisus ega famili epo'iai Lopia fou kemia au'i e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹² Ke papie aka'i Trifaena, ke Trifosa Lopia faugai kepinauga alogaina papie'i, e'u pamego iifa'i fopeni'i.

Ke papie i'oina aga'o aka Pesis, lau ekefa'au Lopia faugai epinauga alogaina auga, e'u pamego iifa'i fopenia.

¹³ Ke au aka Rufus, Lopia ekinaga auga, ke isa ina, lau isafa inau koa emia auga fou e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹⁴ Ke au aka'i Asinkritus, Flekon, Hermes, Patrobas, Hermas, ke aa'a aki'a isa fou keagu au'i, e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹⁵ Ke au aka Filolokus, ke papie aka Julia, ke au aka Nereus ke afakua, ke au aka Olimpas, ke Deo ega papiau isa fou keagu au'i ma'oai lau e'u pamego iifa'i fopeni'i.

¹⁶ Ke alomi lolofagai aami akimi Kristiano papiau'i fopamegoni'i.

Ke Iesu Kristo ega iifi e'a papiau'i ma'oai e'i pamego iifa'i kepenimi.

¹⁷ Aau akiu Kristiano papiaumi, lau oi lagoi kapula penimi, oi kapa'ina omaleleaina auga kainai akepea, ke oi epomia ke'eaimi, ke emi pako'a kekaisapua au'i foisa felo'i. Ke ega'ina papiau'i fomuni'i. ¹⁸ Gome ega'ina papiau'i auga, i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega pinauga akekapa. Kai

isa ifo'i inae'i mo pinauga kekapa. Isa nini'ani felogai, ke papiiau alo'i fekeania auga nini'ani'iai papiiau kapa'i kapa ma'oai keafi'i kepako'ani'i au'i kefoge'i. ¹⁹ Lau ega laifa oma, gome papiiau ma'oai oi iifa faunina Iesu fouga kainai opea auga fouga kelogo. Ega puo lau oi faumiai alou egama alogaina. Kai lau anina laani oi Deo maagai kapa'ina felo auga eegai foikifa. Kai Deo maagai kapa'ina apala auga oko fologo laoma. ²⁰ Ke Deo gagao inagome auga, afa'agamo Satani oi ifemi papagai agegafamu'a.

Lau lamegamega i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi eemiai feka laoma.

²¹ Ke Timoti lau fou apinauga auga ega pamego iifa'i oi eemiai eulaisa. Ke lau aau akiu aka'i Lusius, Jason, Sosipater fou e'i pamego iifa'i oi eemiai keulai'i.

²² Ke Tertius, lau kapa'ina laifania epapua auga, ega pamego iifa'i Lopia akagai oi eemiai eulai'i.

²³ Ke Kaius, lau ke iifi e'a papiiau'i ma'oai egafegafe penimai auga ega pamego iifa'i eemiai eulaisa.

Ke Erastus, taoni papiiau'i e'i pinauga e'ima'i auga, ke aa'a aki'a Kristiano auga Kuartus auni'i e'i pamego iifa'i eemiai keulaisa.

²⁴ Lau lamegamega i'a a'a Lopia Iesu Kristo ega gafegafe akaiki'a oi eemiai feka laoma.

²⁵ Lau iifa faunina Iesu fouga lainogonia auga, ke Iesu Kristo fouga laifafoua auga faagagai, Deo oi emi pako'ai foapa inokania fekaina auga ekapaisa. Lau kapa'ina lainogonia, ke laifafoua auga, Deo mo agepafokia auga, ufainagai Deo

ega logoai eogefake. ²⁶ Kai Deo eague aoniamo
auga eifa kapula peni'a kainai, profeta Deo ega
iifa kepapua au'i faaga'iai ega'ina ogefake pau i'a
maa'aisai epafokia epalogoni'a. Ega koa agofa'a
papiau'i ma'oai Isa fekepako'ania, ke aina kainai
fekepea eoma. ²⁷ Deo ega'ina ifogamo mo eikifa
auga, Iesu Kristo faagagai au akaiki'a fapamia
aoniamo. Amen.

Mauni Mamaga Iifaga
The New Testament in the Mekeo Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mekeo long Niugini

Copyright © 1998 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mekeo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

8871f5d6-c3ae-5e9e-818d-14da98b9a092